

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviap.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 97
(25 грудня 2014 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	6
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	23
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	28
ПОЛІТИКА	35
ЕКОНОМІКА	
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ	45
СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	45

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Національна рада реформ затвердила «Стратегію-2020»

Під головуванням Президента України, за участі Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, секретаря РНБО України й членів уряду відбулося засідання Національної ради реформ щодо першочергових кроків реалізації реформ у країні, затвердження «Стратегії-2020».

На переконання глави держави, реалізація цього документа разом з Коаліційною угодою, Програмою дій уряду, Національним планом імплементації Угоди про асоціацію з ЄС є «дороговказом для країни на найближчий рік».

На початку засідання П. Порошенко висловив переконання, що сьогодні саме час втілювати реформи, адже на них налаштовані абсолютно всі" Президент, уряд, парламент, громадськість. «Сьогодні – унікальний час, коли реформи об'єднують усі верстви експертного середовища, і я впевнений в тому, що ми маємо цю позитивну енергію обов'язково використати», – підкреслив глава держави.

Він висловив переконання, що спільна командна робота, чіткий розподіл відповідальності й повноважень, дієвий координаційний механізм забезпечать ефективність реформ.

Як повідомив на брифінгу заступник глави Адміністрації Президента України Д. Шимків, Національна рада реформ на засіданні 24 грудня затвердила «Стратегію-2020». «Під час засідання Ради реформ було прийнято рішення схвалити стратегію сталого розвитку і найближчим часом це буде підтверджено Указом Президента», – сказав він.

Крім того, він поінформував, що на засіданні Нацради реформ були призначені три співголови виконавчого комітету реформ від Президента, уряду й парламенту. Так, від Президента був обраний Д. Шимків, від парламенту – Г. Гопко, від уряду – А. Абромавичус (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 24.12; РБК-Україна (http://www.rbc.ua). – 2014. – 24.12).*

Виступ Президента України П. Порошенка на засіданні Національної ради реформ

Війна, яка сьогодні розгорнута проти України, не є підставою для того, щоб гальмувати реформи. Ми й так згаяли велику частину часу, доки забезпечували переобрання парламенту, формування уряду і на сьогодні це є найкращий час, коли ми маємо нарешті запускати реформи.

На реформи сьогодні налаштовані абсолютно всі: Президент, уряд, парламент, громадськість. Сьогодні – унікальний час, коли реформи об'єднують всі верстви експертного середовища, і я впевнений в тому, що ми

маємо цю позитивну енергію обов'язково використати.

Питання координації цих реформ теж набуває неабиякої ваги. Сповідуючи спільні цінності, ми маємо говорити однією мовою – ясною і зрозумілою всьому суспільству.

Для успішного впровадження реформ в Україні потрібна консолідація зусиль та узгоджені дії всіх учасників процесу: гілок влади, громадянського суспільства, міжнародних донорів, експертного середовища, представників бізнесу – всіх без виключення для того, щоб ми вийшли на оптимальний результат.

Ефективність взаємодії в процесі реформ забезпечить спільна командна робота, чіткий розподіл відповідальності і повноважень, дієвий координаційний механізм.

Національна рада реформ є найоптимальнішим майданчиком для пошуку консенсусу і прийняття спільних узгоджених рішень для розгляду проблемних питань, які гальмують процеси реалізації, а також визначення необхідних узгоджених кроків.

Це не є майданчик для презентації задумів. Це є майданчик для дискусій, пошуку компромісів, спільних рішень, які далі будуть ефективно впроваджуватись у життя.

Задум цієї ради – а я його знаю дуже добре, бо є ініціатором ради – в тому, щоб скоординувати і узгодити реформаторські дії всіх і кожного: громадянського суспільства, від експерта до народного депутата, від міністра до Президента. І щоб створити зелений коридор для реформаторських законів по всьому ланцюжку їх проходження – від ініціатора, до того, хто скріплює закон своїм підписом.

Щиро бажаю так налагодити роботу Національної ради реформ, щоб у Президента не було підстав навіть згадувати про своє право вето. Уособлюючи останню інстанцію, яка виписує путівку в життя закону або повертає їх назад авторам, хотів би зазначити: в межах своїх конституційних повноважень я аж ніяк не залишуся байдужим до жодної реформи, адже йдеться про стратегію розвитку країни. І сподіваюсь, сьогодні ми затвердимо «Стратегію-2020».

Реалізація цього документа спільно з Коаліційною угодою, яка активно розроблялася і є дуже злагодженим і збалансованим документом, спільно з Програмою дій уряду, яка була затверджена рішенням Верховної Ради, і є базовим дороговказом на найближчий рік спільно з Національним планом імплементації Угоди про асоціацію з ЄС.

Впевнений, що наші спільні узгоджені дії дадуть нам результат, який дозволить у 2020 р. відповідати критеріям для подання заявки для вступу до Європейського Союзу.

Крім організаційних речей, ми сьогодні розглянемо такі важливі питання, як судова реформа і антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа державної служби і перший звіт з імплементації Угоди про асоціацію з ЄС.

Я попередньо ознайомився з тими документами, які описують реформаторські напрацювання у цих напрямках і згадав девіз олімпійського

руху: «Швидше. Вище. Сильніше». Це аж ніяк не натяк, а мій заклик прискоритися у розробці законопроектів з впровадження реформ.

Національна рада за підтримки ЄБРР пропонує створити проектний офіс з координації реформ. Що ж до мене, то мені до вподоби проектний спосіб мислення. Взагалі, будь-яку із запланованих реформ я бачу як проект з відповідним менеджером. Кожна реформа до моменту її старту має бути ретельно продумана і спланована від «а» до «я»: з вихідними позиціями, чіткою стратегією та концепцією, етапами, календарним планом реалізації, проміжними та фінальними індикаторами. Впевнений в тому, що очікуваний результат, оцінка побічних ефектів, весь комплекс завдань стоїть сьогодні перед проектним менеджером. Саме так нам треба сьогодні працювати.

Впевнений, що і питання обов'язкового публічного обговорення є надзвичайно важливим для реалізації реформ. Нарешті кожна реформа повинна мати свій бюджет, бо вона чогось коштує і впливає на державні фінанси, вона заощаджує щось для країни або, навпаки, вимагає додаткових витрат, і тоді ми маємо чітко визначити джерела і сенс.

Сподіваюся, що на найближчому засіданні Нацради відповідальні менеджери презентують та захистять свої ретельно відпрацьовані комплексні проекти реформ.

Ще раз наголошую на важливості медійного супроводу та роз'яснювальної роботи. Про реформи сьогодні говорять в кожному кабінеті, на кожній кухні, в кожному телевізорі. Говорять всі, та не всі розуміють, що реформи не є казковою феєрією, що реформи – це не просто важка праця, а важкий і інколи непопулярний результат. Але маємо продемонструвати дуже ефективну, консолідовану гру. Якщо хочете, реформи мають бути випробуванням на життєздатність коаліції для змін країни.

Дуже легко сьогодні робити популістські кроки, розвішувати солодкі обіцянки і солодку локшину, і дуже важко робити те, чого 23 роки чекає країна – напруженої роботи, яка змінить країну на краще, що дозволить нам побудувати конкурентоздатну, вільну і демократичну країну.

Впевнений, що той потенціал, який український народ сьогодні надав українській владі, дає нам можливість бути впевненими, що ми здатні це зробити.

Це, насправді, дуже важкий період в житті країни. Це злам звичайного ритму життя людей. Це, часом, дуже болісні зміни і сильнодіючі препарати, від яких добре стане не сьогодні, а лише завтра. Але якщо сьогодні ми це не зробимо, ситуація може значно погіршитися. І це є наша відповідальність, координація і спільні дії. Це завдання парламенту, Президента, Прем'єра і уряду: справедливо розподілити тягар реформ, і хтось про це має обов'язково ефективно інформувати суспільство.

Тепер дозвольте кілька попередніх ремарок по пунктах порядку денного. Філатов доповідатиме по судовій реформі. Цей напрям – найважливіший, але в той же час найважчий, бо він найпроблемніший. Навіть ті добрі починання, які ми вже встигли зробити, розбиваються об мури неприступної, корумпованої, кастової судової системи. Позаминулого тижня відбулася

дискусія щодо змісту реформ і рада з судової реформи вже пропонує невідкладні зміни до чинного законодавства, які вже готові. Просив би, щоб ми сьогодні завершили процедуру узгодження, я підписав би проект і ми направили його до Верховної Ради, визначивши як невідкладний.

Також просив би Голову Верховної Ради, представників коаліції приділити надзвичайно велику увагу цьому питанню, оскільки вдосконалення передбачають серйозно покращену процедуру добору та призначення суддів – зробити це виключно на конкурсній основі, максимально прозорим, визначити кваліфікаційні вимоги до суддів, значно розширити перелік підстав для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, зробити роботу судової гілки влади максимально прозорою. Тут і зараз нам важливо буде домовитись, що протягом січня ці проекти стануть законами і запрацюють.

Але для повного перезавантаження судової системи нам потрібні будуть відповідні зміни до Конституції. Тим, що вони й досі не в мене на столі, я досить засмучений. Але наступного разу я пробачати цього вже не буду. Давайте прискоримо ці позиції.

В Польщі я пообіцяв, що ми створимо конституційну комісію, запропонуємо співпрацю правникам, громадським організаціям, винесемо це на широке громадське обговорення та запустимо комплексний узгоджений проект змін до Конституції для того, щоб парламент міг активно долучитися до цього процесу.

Впевнений в тому, що можу прокоментувати поточну ситуацію із судовою та конституційною реформами словами М. Тетчер з її знаменитої книги «Мистецтво управління державою»: «Без забезпечення законності, без чесної адміністрації, без міцних банків, без надійно захищеної приватної власності не може бути свободи, не може бути ринкової економіки». Це фактично виписано для поточної ситуації в Україні.

До речі, про чесну адміністрацію. Голова Нацагентства з державної служби доповідатиме сьогодні про статус реформи державної служби. Одне з її завдань – селекція кадрів. Скажу відверто, у нас зараз відчувається колосальний дефіцит професійних, патріотичних та кваліфікованих кадрів. Ми змушені поки покривати цей дефіцит за рахунок, так би мовити, «критичного імпорту», в тому числі й з-за кордону.

Маємо розпочати підготовку власного кадрового резерву, який повинен мати і західну освіту, і багато мов, і досвід, і дозволить влаштувати національне кадрове виробництво. Хоча це не означає, що ми вже завершили дуже корисну і ефективну практику призначення іноземців. Декілька сюрпризів я вам ще обіцяю.

Чесна адміністрація неможлива й без боротьби з корупцією. Чекаю від парламенту затвердження трійки до конкурсної комісії, яка має затвердити керівника Антикорупційного бюро. Мені не соромно за кожного представника, який пройшов по президентській квоті.

У нас величезні очікування від старту антикорупційних законів. Доведено світовою практикою – боротися треба не лише з корупцією, а й з

причинами – тим «чорноземом, на якому цей будяк розростається». Є країни, в якій існує смертна кара за корупцію, і там теж беруть, навіть ризикуючи своїм життям. Людина гріховна за своєю природою – так визначено Творцем. Але немає спокуси – немає й гріха. Тому потрібно проводити антикорупційну боротьбу, в тому числі й в напрямі дерегуляції: чим менше роль чиновника та регуляторних органів, тим менше підстав давати хабарі. Сподіваюсь, що Міністерство економіки візьме лідерські позиції в питаннях дерегуляції і ми найближчим часом зможемо продемонструвати рішуче скорочення державного апарату та зробити рішучі кроки в напрямі дерегуляції. Знаю, це буде непросто, але можу сказати як людина, яка мала відношення до реального сектору економіки: легше бізнесу поки не стало. Але впевнений, найближчим часом ми продемонструємо прогрес. Прошу, запускайте гільйотину дерегуляції відразу, народ буде вас вітати.

Завершити хотів би крилатою фразою двох шведських економістів: «Ворушіться, ворушіться швидше, тепер ворушіться ще швидше, починайте ворушитися прямо тепер. Швидкість – це все, а необхідність оновлення стосується усіх та кожного».

Слава Україні! *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 24.12).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Програма діяльності уряду України на наступні два роки в оцінках експертів

11 грудня Верховна Рада прийняла програму дій нового уряду, яку представив Прем'єр-міністр А. Яценюк.

Як зазначив керівник уряду, документом передбачено короткотермінові дії для реформування країни на 2015–2016 рр.: «Ми писали цю Програму протягом тижня. ...Вносили остаточні правки, бо це є предметом колективної праці, – зазначив А. Яценюк напередодні на засіданні Кабінету Міністрів. – За базу ми брали Коаліційну угоду. Основа – те, що треба зробити в країні». При цьому він наголосив, що «простих рішень не буває» (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/12/9/7046929>).

Як інформують ЗМІ, відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України, зокрема, у I кварталі 2015 р. передбачається ухвалити новий закон про державну службу, закон про децентралізацію повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю, зміни до Бюджетного й Податкового кодексів.

Також протягом року планується внесення змін до Податкового кодексу, які містять скорочення кількості податків з 22 до 9, двократне

зменшення ставки єдиного податку тощо.

У соціальній сфері планується реалізація, зокрема, таких нововведень: ліквідація неефективних пільг, перехід до адресності й монетизації пільг, оподаткування високих пенсій тощо.

У сфері реформування МВС заплановано ухвалення нового закону про поліцію і створення державного бюро розслідувань. Також внесенням змін до Кодексу про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу буде запроваджено підвищення відповідальності за виплати зарплати «в конвертах».

Програма діяльності уряду передбачає реалізацію антикорупційного законодавства, створення Національного агентства з питань запобігання корупції та Національного антикорупційного бюро, моніторинг способу життя держслужбовців.

Нова економічна політика уряду, зокрема, включає в себе демонополізацію економіки, подвоєння обсягів українського експорту, підготовку угод про режим вільної торгівлі з Канадою, Туреччиною, Ізраїлем, Радою співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ), Економічним співтовариством держав Західної Африки (ЕКОВАС), іншими країнами, упровадження нової системи адміністрування ПДВ тощо.

Реалізація нової політики управління державною власністю передбачає запровадження ефективного управління об'єктами державної власності, залучення міжнародних аудиторських компаній до аудиту ключових державних компаній та усунення чиновників від керування державними компаніями.

До того ж у новій політиці енергетичної незалежності планується досягнення енергетичної незалежності, запровадження ринкових тарифів в енергетиці, реформа субсидій, диверсифікація джерел постачання енергоносіїв.

Також планується реформа системи охорони здоров'я, відродження національно-патріотичного виховання, створення нових джерел фінансування культури, інтеграція науки та освіти, створення інноваційних парків, реформування дошкільної, позашкільної, середньої, професійно-технічної освіти згідно з європейськими стандартами (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/12/9/7046929/>; <http://galinfo.com.ua/news/179289.html>).

«Остаточна мета – членство в Євросоюзі. Але для здобуття його треба пройти серйозні випробування і зробити серйозні зміни... Треба, щоб нас запросили. На це наша Програма і спрямована. Вона передбачає чіткі короткотермінові дії на 2015–2016 рр.», – сказав очільник Кабміну й наголосив, що «основний виклик – загроза незалежності України».

Зазначимо, що Програма діяльності Кабінету Міністрів поряд із «Стратегією реформ-2020» Президента П. Порошенка та Коаліційною угодою парламентської більшості стала вже третім базовим документом, який протягом останніх місяців розроблений в Україні, що дало підстави

ряду оглядачів висловити побоювання стосовно можливих суперечностей цих документів один одному. Утім слушною виглядає думка з цього приводу політолога П. Олещука, який звернув увагу на те, що детально прописані в Програмі пункти обумовлені або вимогами зовнішніх партнерів України, у підтримці яких однаково зацікавлені і Президент, і Прем'єр, або ж конкретними завданнями, які необхідно вирішувати, наприклад підвищення витрат на армію – і в цьому також Президент і керівник уряду єдині. Що стосується решти положень урядової Програми, то вони занадто загальні, щоб серйозно говорити про якісь протиріччя. Отже, як вважає експерт, ризики неузгодженості й протиріччя мінімальні.

Його висновок був підтверджений экс-міністром Кабміну України О. Семерак, який заявив, що Програма уряду була написана на базі чотирьох джерел: Угоди про асоціацію, Коаліційної угоди, меморандумів, які Україна підписала з міжнародними партнерами, і проектів рішень, які готувалися в Кабміні (проекти реформ та змін). За його словами, депутати підтримали уряд, проголосувавши за Програму дій. Програма є документом, який містить меседжі для українського народу стосовно тих напрямів, за якими працюватиме уряд.

Після затвердження Програми дій, упевнений народний депутат, уряд затвердить план її реалізації, де будуть вказані точніші дати, виконавці та критерії оцінювання.

Голосування за Програму уряду у Верховній Раді экс-урядовець назвав явищем політичної співвідповідальності й готовності разом проводити зміни в Україні. «Очікування в суспільстві є високими, і уряд без підтримки у парламенті не зможе зробити ті реформи, які потрібно зробити. Тому голосування у ВР показало, що український парламент готовий взяти співвідповідальність з урядом по проведенню тих реформ, які повинні закінчитись успішно», – вважає О. Семерак (http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?programa_uryadu__yavishhe_politichnoyi_spivvidpovidalnosti__semerak&objectId=519978).

Затверджений парламентом урядовий документ був сприйнятий в експертних колах і серед політиків без особливого ентузіазму.

Серед плюсів Програми експерти відзначають чітко виражений європейський вектор: уперше слово «євроінтеграція» звучить по всіх напрямках Програми уряду. У тексті документа наголошується на імплементації Угоди про асоціацію з ЄС – і в тому, що стосується стандартів, промисловості, і в розділі, присвяченому розвитку сільського господарства, і щодо безвізового режиму, звертається увага на необхідність облаштування кордонів і забезпечення допомоги від ЄС у цьому напрямі.

Що ж до недоліків, то головними з них більшість оглядачів називає загальність і декларативність багатьох положень та механічний у багатьох випадках підхід до реформ. Наприклад, положення щодо скорочення кількості держслужбовців на 10 % у контексті оптимізації держуправління не супроводжується аргументацією та поясненнями, чому саме на таку кількість, за яким принципом, де саме планується скорочувати апарат

держуправління і які конкретно позитивні результати в підсумку очікуються. Отже, роблять висновок експерти, ідеться, найімовірніше, не стільки про зміну принципів побудови бюрократичного апарату, скільки про намагання відповідати вимогам громадськості, яка чекає на реформи.

Утім навряд чи можна віднести до «механічного підходу» й назвати надто декларативним положення стосовно запровадження електронного урядування (2015–2016 рр.), що передбачає запровадження надання електронних безконтактних послуг (2015–2016 рр.), електронну ідентифікацію та електронний підпис громадянина (до 2017 р.), відмову від паперового документообігу (2015–2016 рр.), розроблення та сприяння прийняттю закону про єдину систему електронної взаємодії (2015 р.), розроблення та сприяння прийняттю закону про відкриті дані (2015 р.).

По суті, можна говорити про пріоритетність для урядовців саме тих напрямів, які в програмі виявилися прописаними найкраще.

Порівнюючи основні положення Коаліційної угоди та Програми діяльності Кабінету Міністрів, оглядачі дійшли висновку, що окремі розділи Угоди охоплені урядовою Програмою досить фрагментарно. «І тоді, коли розділами “Конституційна реформа” та “Реформа виборчого законодавства”, що не належать до сфер компетенції Кабінету Міністрів, повинен був би опікуватися депутатський корпус, то розділи “Інфраструктура та транспорт”, “Забезпечення громадян комунальними послугами та реформування житлової політики”, “Реформа системи управління довкіллям та інтеграція екологічної політики у інші галузеві політики” якщо й згадуються в програмі, то тільки в контексті інших сфер діяльності (наприклад, розвиток портової та залізничної інфраструктури згадано тільки в контексті сприяння виходу сільгоспвиробників на зовнішні ринки). Поруч з тим Програма містить цілий розділ “Нова політика міжнародної допомоги”, який повністю відсутній у Коаліційній угоді», – зауважують експерти (http://texty.org.ua/pg/news/editorial/read/57263/Chastyna_reform_pid_jaki_stvor_uvalasa_koalicija_u).

Громадський діяч, координатор громадської кампанії «За відповідальну владу» І. Курус звертає увагу на те, що в розд. «Нова політика державного управління» уряд не передбачив змін до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» та інших законодавчих актів щодо закріплення загальних принципів процесу прийняття рішень Кабінетом Міністрів України, у тому числі з метою посилення відповідальності профільного міністра; запровадження посади Державного секретаря Кабінету Міністрів України; запровадження колегіальності й прозорості діяльності Кабінету Міністрів України, зокрема шляхом завчасного оприлюднення проектів рішень Кабінету Міністрів України та підвищення ефективності роботи урядових комітетів.

Не передбачено Програмою й запровадження інституту державних секретарів міністерств і скорочення політичних посад заступників міністра, а також фінансування міністерств, інших центральних органів виконавчої влади відповідно до обсягу покладених на них завдань та результатів їх

виконання.

На думку І. Куруса, урядовим документом варто було б охопити й такий важливий розділ Коаліційної угоди, як «Реформа публічних фінансів» – включно із зобов'язаннями запровадити методологію ESA 2010 у публічні фінанси, що, на його думку, підривало б існуючі корупційні схеми (<http://blog.liga.net/user/ikurus/article/16430.aspx>).

У свою чергу експерти ініціативи «Реанімаційний пакет реформ» вважають, що Програму уряду потрібно доопрацювати, оскільки вона є «набагато слабшим та вужчим документом, ніж Коаліційна угода». Громадська ініціатива «Реанімаційний пакет реформ» має істотні зауваження до Програми уряду. Експерти вимагають публічного обговорення цього важливого документа для подальшого доопрацювання. «Так, в документі немає ні слова про реформу Кабінету Міністрів та центральних органів виконавчої влади, що дає підстави констатувати, що уряд не готовий починати реформи із себе», – ідеться в заяві. «У Програмі діяльності уряду зазначено лише про 10-відсоткове скорочення штату Кабінету Міністрів, водночас відсутні конкретні заходи з реформування міністерств, запровадження в них посад керівників апаратів міністерств, перетворення решти центральних органів виконавчої влади (служби, інспекції, агентства) у виключно адміністративні органи, які не формують державної політики», – вказують експерти. Вони вважають, що «таким чином продовжиться практика корупції та розкрадань енергоносіїв, які становлять десятки мільярдів гривень щороку». Щодо децентралізації, то цей напрям, на їхню думку, представлений у Програмі уряду лише «косметичними» змінами (<http://uapress.info/uk/news/show/51722>).

Коаліційна угода парламенту набагато якісніша, ніж Програма дій уряду, резюмує народний депутат від «Самопоміч» О. Березюк: «Вперше сталося так, що Коаліційна угода парламенту є на десятки разів вища за якістю, ніж Програма уряду, а мало би бути навпаки...» (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1416352-koalitsiyna-ugoda-v-desyatki-raziv-yakisnisha-nizh-programa-uryadu-a-malo-bi-buti-navpaki-o-berezyuk>).

Відзначимо, що вкрай негативно стосовно Програми уряду висловився лідер БПП Ю. Луценко. «Винесена в парламент Програма дій уряду не просто розчарувала. Це – щось середнє між студентською халтурою і журналом “Мурзилка”», – написав він у Facebook (<http://www.slovoidilo.ua/articles/6277/2014-12-11/programma-pravitelstva-yacenyuka-zabrat-lgoty-i-uvlichit-nalogi.html>).

Тим не менше, Верховна Рада підтримала урядовий документ, давши урядовцям мандат довіри. Як зазначив з цього приводу народний депутат від Блоку П. Порошенка С. Каплін, який, до речі, голосував проти ухвалення Програми, Кабмін отримав мандат на заморожування пенсій, зарплат й економічних реформ. «Це політика МВФ, а не програма порятунку України», – заявив він (<http://www.0532.ua/article/687847>). «Не було програми. Це була декларація про те, що пенсії будуть заморожені у зв'язку з ростом курсу долара... Вона антисоціальна. Ще жодного разу Україна не приймала такого

плану реформ», – сказав нардеп (<http://www.hromadske.tv/politics/kaplin-priinyata-programa-uryadu-----antisotsialna>). Водночас зауважимо, що в існуючій в країні фінансовій ситуації звинувачення уряду з боку депутата – представника парламентської більшості в намірі узгоджувати свої дії з «політикою МВФ» виглядають украй дивно. Адже, враховуючи складнощі з наповненням бюджету, особливо в умовах війни на Донбасі, та обсяги необхідних витрат, у тому числі та у першу чергу на оборону, можна сміливо стверджувати, що на цьому етапі МВФ виступає для України в ролі «рятівного кола». Що ж до «антисоціального» характеру Програми, то не виключено, що саме так звана «соціальність» попередніх урядів, їхній популізм у тому, що стосувалося пільг, пенсій та інших соціальних виплат, страх перед електоральними втратами у випадку здійснення реалістичної політики та загравання з громадськістю шляхом роздавання соціального «хліба» стали одними з причин загострення в Україні фінансової проблеми. Варто також уточнити, що запропонована урядом «шокова терапія» може бути виправдана лише у випадку, якщо вивільнені ресурси будуть спрямовані на оздоровлення й модернізацію економіки.

Утім щодо останнього експерти-економісти, які ознайомилися з Програмою дій уряду, висловлюють сумніви. Так, голова Комітету економістів України А. Новак звертає увагу на відсутність у документі чітких економічних параметрів. Єдиний конкретний показник, який там зазначено, – витрати на оборону. «Наприклад, говорять про зменшення податків з 22 до 9, при цьому не вказано яких саме. А фактично йдеться не про зменшення, а про згрупування. З таким успіхом можна згрупувати і у три. Це не є зменшення самих податків. При цьому паралельно ініційовано новий податок – 30 % на так зване перевищення витрат над доходами. Виникає запитання “Ми скорочуємо податки чи придумуємо нові?”. Оця неконкретика, а також взаємозаперечність позицій у Коаліційній угоді і Програмі уряду, між якими інтервал був один місяць, означає, що в уряді немає якогось цілісного бачення ні по окремих напрямках, ні по економічній системі України в цілому», – констатує економіст (<http://uainfo.org/blognews/457850-nova-programa-uryadu-ne-mstit-cifr-a-znachit-ne-bude-vidpovdalnost-zanavikonannya.html>). «А якщо немає конкретики, то це означає що, в принципі, нема про що звітувати. Бо коли не вказано чітких цілей і параметрів, публічно звітувати про Програму можна вже хоч сьогодні – повторити ті гарні слова і сполучення і сказати, що ми їх “виконали і перевиконали”. Тому поки не з’явиться єдиний документ, в якому вже неможливо буде уникнути цифр, а саме Державний бюджет на 2015 р., до того моменту неможливо говорити про справжні наміри уряду», – зазначив А. Новак (http://zik.ua/ua/news/2014/12/15/novak_u_programi_uryadu_nemaie_konkretyku_use_treba_pidkripyty_byudzhetom_549350).

Утім існує й дещо інша точка зору. «Програма дій уряду на 2015–2016 рр. загалом є адекватною, оскільки відображає потреби країни у зміцненні обороноздатності, а також заходи для дерегуляції, зниження рівня корупції і детінізації економіки. З іншого боку, як управлінський документ ця

Програма видається малоефективною», – заявив президент Центру антикризових досліджень, перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень Я. Жаліло.

Стосовно звинувачень на адресу уряду про наміри вирішити проблеми «за рахунок малозабезпечених» і не «чіпати олігархів», Я. Жаліло зазначив, що такі звинувачення «диктує політична ситуація». «А що критики хотіли побачити – програму експропріації, реприватизації і націоналізації? Чи вони хотіли побачити програму побудови соціалістичного ладу? Програма уряду повинна бути спрямована на те, щоб працювала економічна система. Тому в цій Програмі передбачається реформування податкової системи, а саме зниження рівня оподаткування – особливо для малого бізнесу, щоб підприємці могли розвиватися і, відповідно, створювати робочі місця», – зазначив він.

Водночас експерт додав, що реформування соціальної сфери в Програмі уряду описано дуже скупо й значно менш конкретно, ніж у Коаліційній угоді. «Великий пробіл і цієї Програми, і Коаліційної угоди в тому, що там узагалі немає реформування житлово-комунального сектору. Щоб говорити про підвищення тарифів до ринкового рівня, потрібна нормальна реформа ЖКГ. Але в Програмі цього немає. А якщо такої реформи не робити, то дійсно виходить так, що люди опиняються віч-на-віч з підвищенням житлово-комунальних тарифів», – вважає Я. Жаліло.

Також експерт звернув увагу на фактичну відсутність у Програмі регіональної політики. «Там трохи говориться про місцевий бюджет і місцеве самоврядування, але зовсім мало. В Коаліційній угоді регіональна політика розписана значно краще. Також немає зобов'язань уряду щодо людей, які потерпіли в межах АТО від бойовиків, і не передбачено допомоги і облаштування для тих, хто зараз перебуває як на підконтрольних Україні територіях, так і на непідконтрольних. Ми бачимо фактично повну дезорганізацію уряду в цій сфері», – додав він (http://zik.ua/ua/news/2014/12/16/yaroslav_zhalilo_u_programi_uryadu_nemaie_reformy_zhkg_a_bez_nei_pidnimaty_taryfy_hybno_549588).

Недостатньо виписаними в урядовому документі, за висновками оглядачів, є також питання реалізації програми державного медичного страхування, тарифної політики, особливо щодо підвищення цін для населення на газ та електроенергію, реанімації банківського сектору, валютної політики, реформи правоохоронної системи, судової реформи тощо (<http://www.dsnews.ua/politics/chomu-yatsenyuk-napisav-taku-poganu-programu-uryadu-11122014150000>).

Стосовно останнього керуючий партнер Національної антикризової групи Т. Загородній зазначив: «Представляючи Програму, Яценюк сказав, що створюватимуть електронний уряд задля економії державних коштів. Але якщо корумпована система залишається такою самою, то електронний уряд нічого не дасть», – каже експерт. Він не побачив у Програмі головного – конкретних кроків повернення довіри до влади (<http://ar25.org/article/programa-uryadu-imitaciya-pidmina-zmistu-formoyu.html>).

Зважаючи на ухвалену Програму дій уряду, економіст Б. Кушнірук утримується від оптимістичних прогнозів. «Мені цікаво, на що розраховують ці люди (уряд, парламент. – Прим. ред.). У мене неприємні передчуття, що змін не передбачається. Наступною відправною точкою стане проект бюджету. Якщо буде бюджет, в якому передбачаються суттєві скорочення соціальних видатків, але при цьому будуть залишатися корупційні схеми, то тоді нас очікує громадсько-соціальний вибух навесні, а може навіть раніше», – зауважив Б. Кушнірук.

Отже, підсумовуючи сказане вище, можна зробити висновок, що експерти загалом критично поставилися до Програми дій уряду на найближчі два роки. Зокрема, узагальнивши результати аналізу, слід відмітити декілька негативних тенденцій, які притаманні урядовому документу. Перш за все це відсутність пояснень щодо принципів, за якими повинні бути підготовлені згадані в Програмі норми та закони. По-друге, послуговування гаслами і відсутність у більшості випадків чітко окреслених реальних кроків щодо реформування країни. По-третє, недостатня відповідність цілей і завдань, які заплановані для їх реалізації, та неузгодженість окремих програмних положень з розділами Коаліційної угоди.

Які ризики це несе для найближчого майбутнього країни? Перш за все невизначеність. Громадськість усередині країни й партнери України у світі сподіваються на конкретні кроки уряду у розв'язанні нагальних завдань, які призвели б до перших позитивних зрушень у ситуації, яка склалася. Від нового уряду українці чекають швидких і дієвих кроків. Найголовніше ж чекають виразних пояснень, як довго і з якою саме метою триватиме в країні режим виживання? Чітких відповідей на ці питання Програма уряду поки що не дала.

С. Кулицький, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. екон. наук

Економічні підсумки 2014 р. в Україні

Рік, що минає, видався надзвичайно важким для економіки України. Нинішнього року вітчизняна економіка функціонувала за надзвичайно складних і вельми специфічних умов, аналогів яких не було з часів закінчення Другої світової війни. Це – соціальні, політичні та військові потрясіння внутрішнього й зовнішнього характеру, яких нинішнього року зазнала Україна. Ідеться, зокрема, про високу внутрішньополітичну нестабільність у нашій державі на початку 2014 р., окупацію Кримського півострова РФ, активну участь Росії у війні на Донбасі та використання Росією поставок природного газу як засобу економічного й політичного тиску на Україну, високу соціальну турбулентність в Україні протягом практично всього нинішнього року тощо. Так, за даними Міністерства соціальної політики, повідомляється в ЗМІ, станом на 15 грудня взято на облік 642,4 тис. переселенців з Донбасу й Криму. Зазначені події вплинули на

фундаментальні суспільні процеси, що визначали динаміку вітчизняної економіки у 2014 р. Це, наприклад, стосується схильності економічних агентів (підприємств, домогосподарств і держави) до споживання, заощаджень та інвестування, довіри в українському суспільстві як соціально-психологічної основи економічних відносин (підприємств і населення до держави, кредиторів до позичальників і, навпаки, взаємодовіри між діловими партнерами тощо), високого ступеня невизначеності майбутнього перебігу подій та втрати економічними агентами звичних орієнтирів ринкової поведінки тощо.

Під впливом згаданих процесів опинилися всі сфери економічного життя України. Зокрема, за даними Державної служби статистики (Держстату) України, обсяги промислового виробництва в Україні за січень – жовтень поточного року скоротилися на 9,4 % порівняно з відповідним періодом 2013 р. Причому протягом 2014 р. процес скорочення обсягів промислового виробництва відбувся, так би мовити, у два етапи. Перше значне падіння обсягів промислового виробництва відбулося на початку 2014 р. Так, у січні 2014 р. обсяги промислового виробництва в Україні скоротилися на 4,7 % порівняно із січнем 2013 р. У подальшому, приблизно до середини літа, обсяги промислового виробництва в Україні практично не скорочувалися, але й не зростали. Однак з другої половини нинішнього року, коли Росія розпочала, по суті, відверту військову агресію проти України на Донбасі й ситуація в цьому регіоні різко загострилася, у вітчизняній промисловості розпочався новий виток спаду виробництва. У результаті в січні – жовтні 2014 р. обсяги промислового виробництва в Україні скоротилися на 9,4 % порівняно з аналогічним періодом 2013 р.

Причому в галузевому плані цей процес відбувався доволі нерівномірно. Особливо помітною ця нерівномірність стає при аналізі ситуації не в макроголузевому масштабі, а при аналізі ситуації на рівні технологічно споріднених (так би мовити, «чистих» або ж принаймні «господарських») галузей. Так, у вугледобувній промисловості за січень – жовтень 2014 р. обсяги виробництва скоротилися на 24,1 % порівняно з аналогічним періодом 2013 р., а виробництво коксу в цей же період зменшилося на 19,0 %. Такі значні масштаби скорочення обсягів виробництва у вітчизняному вугільному комплексі є безпосереднім наслідком окупації частини Донбасу незаконними збройними формуваннями та російськими військами.

Узагалі, конфлікт на Донбасі й криза у відносинах з Росією безпосередньо та опосередковано вплинули на цьогорічну динаміку переважної більшості галузей української промисловості. У цьому контексті скорочення протягом січня – жовтня 2014 р. обсягів виробництва чавуну, сталі й феросплавів на 13,1 % порівняно з аналогічним періодом минулого року можна вважати далеко не найгіршим перебігом подій. По-перше, переважна частина вітчизняних металургійних підприємств перебуває поза зоною окупації та бойових дій. По-друге, збут продукції вітчизняного металургійного комплексу в цілому зорієнтований переважно не на Росію,

політичні, а відтак й економічні відносини з якою в Україні цього року вкрай напружені, а на різні країни та регіони світу. Щоправда, у сфері виробництва готових металевих виробів спад цього року був дещо більшим, ніж у чорній металургії в цілому. І це – цілком закономірно. Адже, за інформацією ЗМІ, наприклад, поставки українських металевих труб до Росії на 30 % були заміщені власним виробництвом. Утім зазначені обставини дали змогу цього року уникнути ще більшого спаду в українській металургійній промисловості, ніж той, що стався.

Тому треба наголосити, що цього року зовнішньоекономічні зв'язки по-різному впливали на розвиток вітчизняної промисловості. Ті галузі, де відносно вища частка імпортно-експортних операцій була зорієнтована саме на Росію, зазнали відносно більшого спаду. Наприклад, за січень – жовтень 2014 р. виробництво шоколаду й інших цукрових кондитерських виробів, експорт яких до Росії цього року практично припинився, скоротилося на 24,5 % порівняно з аналогічним періодом 2013 р. Таким же був і рівень спаду у вітчизняній хімічній промисловості, значна частина якої зорієнтована на використання російського природного газу як сировини. Водночас географічна диверсифікація експорту й незалежність його від російського ринку разом зі сприятливою кон'юнктурою міжнародних ринків дали змогу за перші 10 місяців нинішнього року на 27,7 % збільшити вітчизняне виробництво олії і тваринних жирів (за винятком вершкового масла).

Нинішнього року в Україні спостерігається доволі чітка кількісна і якісна кореляція між динамікою будівництва й розвитком будівельної промисловості. Так, у III кварталі 2014 р. валовий внутрішній продукт (ВВП), створений у галузі будівництва, скоротився порівняно з аналогічним періодом 2013 р. на 26,1 %. При цьому виробництво металевих будівельних конструкцій, за даними Держстату України, за січень – жовтень 2014 р. порівняно з аналогічним періодом 2013 р. скоротилося на 28,9 %, виробництво керамічних плиток і плит зменшилося на 14,0 %, цементу – на 5,5 %. Водночас виробництво цегли, черепиці та інших будівельних виробів з випаленої глини зросло на 2,8 %. Як бачимо, скорочення зазнали ті сегменти промисловості будівельних матеріалів, які насамперед пов'язані з розвитком будівництва сучасних цивільних, виробничих та інфраструктурних об'єктів, що, як правило, набуває максимальних значень у період економічного зростання, а не спаду, який спостерігається нині. Ті ж сегменти будівельної індустрії, які вкрай потрібні для відновлення об'єктів, включаючи зруйноване внаслідок воєнних дій на Донбасі житло, навпаки, отримали певний додатковий імпульс для свого розвитку.

Попри значний виробничий потенціал, загальне скорочення ділової активності в Україні та зменшення реальних доходів українців цього року загалом негативно позначилося на розвитку вітчизняної харчової промисловості. Зовсім незначно за січень – жовтень 2014 р. зросло виробництво м'ясної (на 1,2 %) і молочної (0,6 %) продукції. Не виключено, що за підсумками 2014 р., які буде опубліковано десь наприкінці лютого 2015 р., зазначене мізерне зростання може бути поглинуте подальшим

скороченням платоспроможного попиту українців. Водночас на 10,2 % за січень – жовтень 2014 р. скоротилося виробництво хліба й хлібобулочних виробів, що є вельми симптоматичним сигналом соціального характеру. Утім нинішнього року на 4,6 % зросло фармацевтичне виробництво, що є не лише наслідком воєнних дій на Донбасі, а й відображенням як турботи українців щодо стану свого здоров'я, так і результатом заміщення певної частини більш дорогих імпортованих ліків відповідними вітчизняними аналогами.

Однією з небагатьох (якщо не єдиною) сфер вітчизняної економіки, що динамічно розвивалася практично протягом усього нинішнього року, попри воєнні дії на Донбасі та російську окупацію Криму й Севастополя, було сільське господарство. Втрати, яких зазнав вітчизняний аграрний сектор у зазначених регіонах, не справили негативного впливу на його розвиток у загальнонаціональних масштабах. За підсумками січня – листопада 2014 р. обсяги сільськогосподарського виробництва в Україні (без урахування тимчасово окупованої території АР Крим і Севастополя) порівняно з аналогічним періодом минулого року зросли на 5,0 %, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 7,8 % і в господарствах населення – на 1,8 %. Зазначені темпи зростання вітчизняного аграрного сектору були забезпечені завдяки розвитку рослинництва, зокрема рекордного врожаю зернових культур, тоді як тваринництво в цілому, особливо скотарство, на жаль, поки й надалі залишається доволі проблемною галуззю вітчизняного сільського господарства. Основна причина такого становища – низький внутрішній попит на тваринницьку продукцію через відносно невисоку купівельну спроможність українців і слабкий експортний потенціал вітчизняного тваринництва через його технологічну відсталість.

Цьогорічне скорочення обсягів виробництва в більшості галузей промисловості та будівництві негативно позначилося на стані інфраструктурної сфери вітчизняної економіки. Так, протягом січня – жовтня 2014 р. загальний обсяг вантажообороту всіма видами транспорту в Україні зменшився, порівняно з аналогічним періодом 2013 р., на 7,9 %. Причому процес цей відбувався нерівномірно по різних видах транспорту. Так, обсяги вантажообороту на залізничному транспорті скоротилися протягом зазначеного періоду нинішнього року на 3,1 %, на автомобільному транспорті – на 3,3 %, на авіаційному транспорті – на 12,7 %, а на трубопровідному транспорті скорочення вантажообороту сягнуло 20 %. Останнє є прямим наслідком тієї далеко недружньої політики, яку проводить щодо України Росія. Водночас при скороченні вантажообороту в Україні на більшості видів транспорту спостерігалось зростання його обсягів на 18,7 % на водному транспорті. Найімовірніше, основна причина – активізація експортних перевезень насіння зернових культур з України. Утім оскільки на водний транспорт припадає лише 1,6 % сукупного українського вантажообороту всіма видами транспорту, то зазначене зростання, по суті, жодною мірою не компенсувало зазначених вище втрат.

Скорочення обсягів промислового виробництва, обсягів будівництва й доходів населення в Україні негативно позначилися на стані внутрішньої

торгівлі. Так, у січні – листопаді 2014 р. порівняно з відповідним періодом 2013 р. обсяги оптового товарообороту підприємств зменшилися на 14,5 %, оборот роздрібною торгівлі зменшився на 7,5 %, а оборот ресторанного господарства – на 11,5 %. Звичайно, саме події на Донбасі служили основним каталізатором скорочення обсягів внутрішнього товарообороту в Україні. У Донецькій області обсяги обороту роздрібною торгівлі скоротилися протягом зазначеного періоду 2014 р. на третину, а в Луганській області – у 1,8 раза. Утім у межах 0,5–4,0 % скорочення обсягів обороту роздрібною торгівлі спостерігалось в більшості регіонів України.

За умов надзвичайно високої залежності господарства України від зовнішніх комерційних зв'язків суб'єктів підприємництва особливого значення для вітчизняної економіки набуває динаміка експортно-імпортних операцій. Нинішнього року спостерігалось скорочення загального обсягу таких операцій. Причому темпи скорочення імпорту перевищували темпи скорочення експорту. Так, за дев'ять місяців 2014 р. вартість експорту українських товарів, за даними Державної служби статистики, зменшилася порівняно з аналогічним періодом 2013 р. на 7,7 %, а вартість імпорту товарів з України – на 25,4 % відповідно. Що ж стосується послуг, то вартість їх експорту за означений період скоротилася на 16,5 %, тоді як вартість імпорту послуг в Україну зменшилася на 25,4 %. Результатом зазначених зрушень в експортно-імпортних потоках товарів, послуг стало формування позитивного сальдо української зовнішньої торгівлі в обсязі понад 5,2 млрд дол. США за підсумками дев'яти місяців 2014 р. Щоправда, слід враховувати, що дані щодо балансу української зовнішньої торгівлі за підсумками 2014 р. можуть змінитися в бік зменшення – як через імпорт енергоносіїв (газу, вугілля тощо), так і через зростання обсягів транзиту російського газу в IV кварталі нинішнього року. Як зазначають, наприклад, фахівці Національного банку України, експорт товарів з України в жовтні 2014 р. скоротився на 2,9 % порівняно з вереснем, водночас імпорт товарів залишився на рівні попереднього місяця.

Причому сальдо зовнішньої торгівлі, як одна з ключових складових платіжного балансу України, завжди було надзвичайно важливим чинником формування курсу гривні. Саме значне від'ємне сальдо вітчизняної зовнішньої торгівлі протягом останніх років створювало сильний негативний тиск на курс української національної валюти, штовхаючи його в бік зниження. Позитивне сальдо української зовнішньої торгівлі, сформоване за дев'ять місяців поточного року, у цьому плані справляє позитивний вплив на курс гривні. Утім через посилення панічних настроїв на вітчизняному валютному ринку, обумовлених насамперед війною на Донбасі, масштаби цього позитивного впливу сальдо зовнішньої торгівлі на курс гривні нинішнього року явно недостатні, щоб звести нанівець негативний вплив згаданих вище панічних настроїв серед підприємців і населення.

У галузевому плані саме зростання обсягів експорту українських сільськогосподарських і продовольчих товарів найбільше протидіяло у 2014 р. скороченню загальної вартості експорту вітчизняних товарів. Наприклад,

за дев'ять місяців 2014 р. вартість експорту зернових культур зросла порівняно з аналогічним періодом 2013 р. на 21,2 %, на 16,4 % зросла вартість експорту олії та інших жирів рослинного і тваринного походження. Зростав нинішнього року й експорт ряду інших українських товарів. Наприклад, деревини і виробів з деревини, фармацевтичної продукції, взуття тощо. Однак зростання експорту згаданих і ряду інших товарів не змогло повною мірою компенсувати скорочення вартості експорту за рядом груп інших українських товарів. Ідеться, зокрема, про скорочення вартості імпорту більшості видів продукції хімічної промисловості, чорної металургії та машинобудування.

Скорочення імпорту товарів в Україну у 2014 р., через зниження купівельної спроможності населення та стрімко зростаючу обережність бізнесу, мало тотальний характер і стосувалося, по суті, більшості галузей вітчизняної економіки. При цьому слід наголосити на значному скороченні обсягів імпорту по тих товарних групах, що мали велику питому вагу в сукупній вартості українського імпорту. Так, за дев'ять місяців 2014 р. загальна вартість імпорту мінерального палива, нафти й продуктів її перегонки (тобто енергоносіїв) в Україну порівняно з аналогічним періодом 2013 р. скоротилася на 24,1 %, у тому числі природного газу – ледь не вдвічі (на 45 %), сирої нафти (у грошовому виразі) – на 35 %, кам'яного вугілля – на 17,5 %. Менше протягом зазначеного періоду було імпортовано в Україну продукції машинобудування. Зокрема, машин, обладнання й механізмів – на 24,9 % менше, приладів й апаратури – на 30,3 % менше, різних транспортних засобів – на 54,4 %. На жаль, зазначені зміни кількісних і якісних характеристик потоків імпорту товарів в Україну нинішнього року, мабуть, більшою мірою є наслідком несприятливої ситуації, у якій опинилася вітчизняна економіка, ніж втіленням продуманої й цілеспрямованої економічної стратегії українського бізнесу та держави.

Зрушення у вітчизняній зовнішній торгівлі, що сталися протягом I–III кварталів 2014 р. здебільшого зберегли сформований у цей період вектор змін. Як зазначають, наприклад, фахівці НБУ, темпи падіння експорту товарів (24,8 % у річному вимірі) у жовтні прискорилися порівняно з вересневими (16,4 %), загальний обсяг експорту в жовтні становив 4,3 млрд дол. США. Скорочення експорту товарів відбулося за більшістю товарних груп: машинобудування – на 7,2 % порівняно з вереснем переважно за групою «механічні машини, апарати» (на 17,8 %) через скорочення поставок двигунів у Росію; мінеральних продуктів – на 12,5 % через фактичне призупинення експорту вугілля (на 39 %), що зумовлено необхідністю задовольнити внутрішній попит; хімічної продукції – на 27,9 % через заборону урядом використання природного газу для виробників мінеральних добрив, зокрема експорт продукції неорганічної хімії знизився на 62,2 % і добрив – на 41,4 %. Водночас відбулося зростання експорту: продовольчих товарів – на 2,5 %, зокрема через сезонне зростання експорту олії, насіння олійних культур і жирів (на 23,8 %), м'ясних виробів – на 6,3 % у зв'язку зі збільшенням поставок на ринок ЄС; металургійної продукції – на 2,4 % у

зв'язку з нарощенням виробництва на металургійних комбінатах, що не розташовані в зоні АТО. Темпи падіння імпорту товарів (38,8 % у річному вимірі) у жовтні майже не змінилися порівняно з вересневими (39,7 %), загальний імпорт становив 4,9 млрд дол. США. Однак зниження неенергетичного імпорту значно прискорилося (до 36,8 % у річному вимірі порівняно з 30,9 % у вересні). Це відбулося внаслідок подальшого скорочення внутрішнього попиту, про що говорить зменшення обороту роздрібною торгівлі – на 18,7 % у реальному вимірі (порівняно з 14,6 % у вересні). У жовтні спостерігалось зниження за більшістю товарних груп: продукції машинобудування – на 5,1 % порівняно з вереснем, що зумовлено скороченням постачання механічних апаратів і машин (на 15,5 %) через зниження інвестиційного попиту; продукції хімічної промисловості – на 2,6 % через сезонне зменшення поставок добрив (у два рази). Водночас у жовтні спостерігалось зростання енергетичного імпорту на 10,8 %, що обумовлено збільшенням поставок газу – 1,3 млрд мі (порівняно з 1,0 млрд мі у вересні), з них 0,7 млрд мі імпортовано з Норвегії, та імпорту вугілля (на 8,7 %) завдяки отриманню першої поставки з ПАР.

Доволі значні зрушення у 2014 р. відбулися і в географічній структурі української зовнішньої торгівлі. Загалом скоротилися обсяги української торгівлі товарами з країнами Митного союзу й водночас збільшились обсяги української торгівлі з країнами Європейського Союзу. Так, обсяги українського експорту зросли більше ніж до двох третин від загального числа країн-членів ЄС, включаючи таких великих європейських торговельних партнерів України, як Італія, Німеччина й Польща. Причому обсяги імпорту товарів з країн ЄС, в основному, зменшувалися, що поліпшувало сальдо української торгівлі з цими державами. Що ж стосується держав-членів Митного союзу, то в торгівлі з ними спостерігалось скорочення й українського експорту, й українського імпорту (за виключенням Білорусі, імпорт товарів з якої до України зростав). При цьому найбільших абсолютних скорочень зазнала українська торгівля з Росією, а найбільших відносних – з Казахстаном. До речі, нещодавні зустрічі Президента України П. Порошенка з президентом Білорусі О. Лукашенком і президентом Казахстану Н. Назарбаєвим говорять про готовність цих держав поліпшувати економічні відносини з Україною, можливо навіть попри зовнішньоекономічну політику Росії. Водночас повідомлення деяких ЗМІ показують, що торговельні бар'єри для українських підприємств на російському ринку стимулюють їх до пошуку інших ринків збуту. Наприклад, цього року мелітопольські підприємства поставили в Росію товарів на 10 % менше, ніж минулого року. Водночас більше товарів мелітопольські підприємства стали експортувати в Іспанію, Індію, Саудівську Аравію й Туреччину.

Російська військова агресія й певна невизначеність перспектив економічного розвитку негативно позначились на інвестиційній активності у приватному й державному секторах вітчизняної економіки. Падіння інвестиційної активності спостерігалось протягом усього поточного року. У

результаті, за підсумками січня – вересня 2014 р. капітальні інвестиції у вітчизняну економіку зменшилися на 23 % порівняно з аналогічним періодом минулого року. Причому цей процес відзначався доволі значною секторальною та галузевою диференціацією. Так, капітальні інвестиції в промисловість у зазначений період зменшилися на 25,4 %, у сільське, лісове й рибне господарство – на 16,6 %, у будівництво – на 13,1 %, в оптову торгівлю (крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами) – на 14,2 %, у роздрібну торгівлю (крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами) капітальні інвестиції зменшилися на 3,3 %. При цьому, наприклад, зростання інвестиційної активності у сфері вітчизняного військового транспортного машинобудування не змогло компенсувати спад аналогічної активності у сфері цивільного транспортного машинобудування. У результаті за підсумками січня – вересня 2014 р. капітальні інвестиції у виробництво транспортних засобів в Україні порівняно з аналогічним періодом 2013 р. скоротилися на 37,8 %.

Через фактичну російську агресію та кризову ситуацію в нашій державі негативних характеристик у 2014 р. набула діяльність іноземних інвесторів в Україні. Так, станом на 1.10.2014 р. порівняно з даними на 31.12.2013 р. прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) в Україну скоротилися на 9,6 млрд дол. США, або – на 16,6 %. Щоправда, оскільки у 2014 р. Держстатом України не враховувалися прямі іноземні інвестиції, що здійснювалися на території АР Крим і м. Севастополь, то реальне скорочення іноземних інвестицій було значно меншим. У цьому плані показово, що в розрізі провідних країн-донорів прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну протягом періоду, що аналізується, за статистичними даними найбільше зменшилися ПІІ походженням з Російської Федерації (на 31 %), значна частина яких була зосереджена саме на Кримському півострові. Тоді як прямі інвестиції (акціонерний капітал) в Україну з Кіпру, де зосереджено кошти багатьох українських і російських підприємців, зменшилися за дев'ять місяців поточного року на 20,6 %, тоді як ПІІ в Україну з таких розвинутих європейських країн, як Німеччина й Нідерланди, скоротилися на 8,3 і 6,3 % відповідно. Загалом відносно невелика частина прямих іноземних інвестицій цього року були реально виведені з України або ж втрачені через бойові дії на Донбасі. Підсумовуючи наведене вище, необхідно зазначити, що загалом цьогорічне зниження інвестиційної активності в Україні об'єктивно створює негативні передумови на шляху зростання вітчизняної економіки в майбутньому.

Із значними проблемами цього року зіткнулася фінансова система України. Як повідомляється у ЗМІ, грошова маса в Україні в січні – листопаді 2014 р. зросла на 6,9 % – до 971,8 млрд грн, монетарна база – зросла на 6,9 %, до 328,4 млрд грн. При цьому, як наголошує управляючий партнер інвестиційної компанії Capital Times Е. Найман, темпи інфляції в Україні перевищують темпи зростання монетарної бази й грошової маси. А це, на його думку, «означає реальне зменшення обігового капіталу бізнесу, а банки ... також задихаються в кризі ліквідності». При цьому він нагадав, що

за січень – листопад лише фізичні особи вивели з українських банків депозитів на 51 млрд грн і 8,7 млрд дол. А загальний обсяг депозитів в українських банках у січні – листопаді 2014 р. знизився на 14,1 % у національній валюті – до 362,9 млрд грн, на 29,6 % – в іноземній валюті, до 21,7 млрд дол. Водночас обсяг готівки поза банками за цей період зріс на 18,8 % – до 282,4 млрд грн. З іншого боку, наголосив Е. Найман, стрімко зростає прострочення проблемних кредитів. «Ряд з них об'єктивно виникають у людей, що воюють зараз на АТО. Але більша частина проблемки – це результат Криму й “донецьких республік”. Є також ряд підприємців, які свідомо пішли на прострочення, сподіваючись на банкрутство банку-кредитора й наступне списання більшої частини кредиту. У боротьбі за повернення кредитів від таких “бізнесменів” банкам необхідна державна підтримка», – додав він. Тобто у 2014 р. в Україні склалася ситуація, коли значні суми коштів були виведені з товарно-грошового обігу не лише в офіційному, а й у тіньовому секторі вітчизняної економіки. І це стало одним з потужних чинників скорочення виробництва та інвестицій в Україні, які були розглянуті вище.

У 2014 р. в Україні перед економічними агентами знову постала вже трохи призабута проблема зростання інфляції. Так, у листопаді поточного року індекс споживчих цін, загалом, по Україні, за даними Державної служби статистики, сягнув 121,2 % по відношенню до грудня 2013 р., що є найвищим показником за весь період після кризи 2008–2009 рр. Зростання ж рівня інфляції протягом 2014 р., в основному, відбувалось за доволі традиційною схемою. Влітку її темпи дещо знижувалися завдяки поставкам на ринок сільськогосподарської продукції та продовольства врожаю 2014 р., а навесні та восени темпи інфляції підвищувалися.

Причому провідну роль в інфляційному процесі у вітчизняній економіці, мабуть, відіграє все-таки інфляція витрат, обумовлена насамперед девальвацією гривні та високими цінами на енергоносії. При цьому варто згадати, що крім традиційно імпортованих Україною природного газу (обсяги імпорту якого цього річ були меншим за попередні періоди), нафти і нафтопродуктів, у 2014 р. додалось ще збільшення імпорту вугілля через бойові дії на Донбасі. Зокрема, найвищі рівні інфляції було зафіксовано саме по тих товарних групах, де частка імпорту, включаючи енергоносії, була найвищою. Наприклад, ціна природного газу у листопаді 2014 р. порівняно з груднем 2013 р. зросла на 62,8 %, палива й мастильних матеріалів – на 58,3 %, гарячої води й опалення (у виробництві яких вагому роль відіграють імпортні носії) – на 42,8 %, ціна транспортних засобів збільшилась на 56,2 %, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 39,8 %. Однак ціна побутової техніки, яка в Україні в основному імпортного походження, у листопаді 2014 р. порівняно з груднем 2013 р. зросла лише на 22,9 %, що приблизно відповідає середньому рівню споживчої інфляції по країні. У цьому випадку, вочевидь, обмежувальну роль зіграло скорочення попиту на побутову техніку, яка у теперішній кризовій ситуації для більшості українців не є товаром нагальної необхідності.

Узагалі, у нинішній кризовий період інфляція попиту в Україні сягнула значно меншого рівня, ніж інфляція витрат. Доволі часто в листопаді 2014 р. порівняно з груднем 2013 р. ціни більше зросли на відносно дешевші види продовольчих товарів, які населення, через скорочення його реальних доходів, якраз купує більше, ніж дорогі види продовольства. Ідеться, наприклад, про хліб і хлібопродукти (+26,5 %) та яйця (+26,1 %). Тоді як на відносно дорожчі види продовольства, що користуються меншим попитом, приріст цін був порівняно нижчий: молоко – +9,8 %, сир – +10,2 %.

У регіональному плані інфляційні процеси особливих відмінностей не зазнавали: по областях України (за виключенням Донецької та Луганської) індекс споживчих цін коливався у межах 120,1 (Кіровоградська область) – 123,6 % (Одеська область). По Донецькій і Луганській областях індекс споживчих цін у листопаді 2014 р. по відношенню до грудня 2013 р. становив, відповідно, 118,1 і 121,6 %. Але, за інформацією Держстату України, ці показники в подальшому можуть бути уточнені. Та й узагалі, через значні відмінності у життєдіяльності різних районів Донецької та Луганської областей, що перебувають під контролем української або ж окупаційної влади, коректність обчислення та доцільність використання середніх по цих областях індексів споживчих цін спричинює цілком обґрунтовані сумніви.

Водночас, за даними НБУ, динаміка потоків за фінансовим і капітальним рахунком зведеного платіжного балансу України у жовтні 2014 р. визначалася низькою інвестиційною привабливістю національної економіки та посиленням девальваційних очікувань. Дефіцит капітального і фінансового рахунку становив 2,9 млрд дол. США насамперед через виплати за єврооблігаціями НАК «Нафтогаз». Натомість за прямими іноземними інвестиціями зберігався чистий приплив коштів – 151 млн дол. США. Приріст готівкової валюти поза банками збільшився порівняно з попередніми місяцями до 503 млн дол. США. Формування дефіциту зведеного платіжного балансу (3,5 млрд дол. США) призвело до скорочення резервних активів. Станом на 1 листопада 2014 р. міжнародні резерви становили 12,6 млрд дол. США, що забезпечує фінансування імпорту майбутнього періоду протягом 2,2 місяця. Це – не лише одне з найгірших значень цього показника, порівняно з його значенням у роки після глобальної фінансової кризи 2008 р., а й вельми негативний сигнал для вітчизняних та іноземних підприємців. У короткотерміновому періоді радикально поліпшити ситуацію з міжнародними резервами України може хіба що надходження зовнішніх позик, насамперед коштів Міжнародного валютного фонду.

Цьогорічні внутрішні соціально-політичні потрясіння в Українській державі й російська військова агресія в Криму та на Донбасі вкрай негативно позначилися на стані ділової активності в Україні. Як наслідок активізувався процес зниження рівня добробуту українців. Так, реальна заробітна плата в Україні у січні – жовтні 2014 р. скоротилась порівняно з аналогічним періодом 2013 р. на 5,0 %. У регіональному плані найгіршою була, звичайно, ситуація на Донбасі. Так, у Донецькій області реальна заробітна плата

скоротилася за період, що аналізується, на 10,3 %, а у Луганській – на 12,1 %. Причому поточного року державній та місцевій владі не вдалося повністю вирішити проблему існування заборгованості із заробітної плати в Україні. Так, за даними Державної служби статистики станом на 1 листопада 2014 р., заборгованість із заробітної плати протягом жовтня зросла на 278 млн грн і сягнула позначки 2,2 млрд грн. Хоча необхідно наголосити, що приріст заборгованості з виплати заробітної плати в Україні восени 2014 р. відбувався, в основному, за рахунок зростання такої заборгованості в Донецькій і Луганській областях.

Таким чином, усе наведене вище показує, що, на жаль, поки українські підприємці й держава не змогли сформувати адекватної моделі розвитку вітчизняного суспільства, яка б задовольняла раціональні потреби переважної більшості українського суспільства і водночас була б вдало адаптованою до циклічних криз й інших форс-мажорних обставин та здатною забезпечити динамічний розвиток вітчизняної економіки (*Матеріал написано з використанням інформації таких джерел: Державна служба статистики (<http://www.ukrstat.gov.ua>); Національний банк України. Офіційне інтернет-представництво (<http://www.bank.gov.ua>); Дзеркало тижня. – 2014. – № 47; Донецькі весті (<http://www.donetskie.com>). – 2014. – 17.12; Західна інформаційна корпорація (<http://zik.ua/ua>). – 2014. – 19.12; РІА «Мелітополь» (<http://ria-m.tv.html>). – 2014. – 16.12).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Під час пленарного засідання у вівторок, 23 грудня, В. Гройсман поінформував про особливості процедури розгляду й прийняття проекту закону України про Державний бюджет України на 2015 рік.

З доповіддю з цього питання виступили Прем'єр-міністр А. Яценюк і міністр фінансів Н. Ярецько. Народний депутат Ю. Луценко виступив із пропозиціями щодо процедури розгляду й прийняття проекту закону України про Державний бюджет України. Він запропонував на пленарному засіданні у четвер, 25 грудня, у першому читанні розглянути 44 урядові законопроекти і проекти про внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексу, у неділю, 28 грудня, розглянути їх у другому читанні, а у вівторок, 30 грудня, проголосувати за законопроект про Державний бюджет на 2015 рік. З урахуванням цих пропозицій проект постанови про особливості процедури розгляду і прийняття проекту закону України про Державний бюджет України на 2015 рік (реєстр. № 1000-П) було прийнято.

Верховна Рада ухвалила проект постанови про особливу процедуру розгляду законопроектів, що пов'язані з прийняттям Державного бюджету на 2015 рік (реєстр. № 1000-П1).

Парламентарі далі розглянули ряд проектів постанов про присудження премій і стипендій Верховної Ради.

Верховна Рада ухвалила проекти постанов: про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних і позашкільних навчальних закладів (реєстр. № 1339); про призначення у 2014 р. іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених (реєстр. № 1341); про присудження Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок за 2013 р. (реєстр. № 1342); про присудження у 2014 р. Премії Верховної Ради України за внесок молоді в розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування (реєстр. № 1323).

Проект постанови про внесення змін до календарного плану проведення першої сесії Верховної Ради України VIII скликання (реєстр. № 1582) доповів перший заступник голови Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України П. Пинзеник.

Він зазначив, що з урахуванням цих змін пропонується в грудні 2014 р. – січні 2015 р.: 24 грудня працювати в комітетах, комісіях, фракціях і групах; 30 грудня провести пленарне засідання для прийняття рішення про Державний бюджет України на 2015 рік; 16 січня – «година запитань до уряду», пленарне засідання; тиждень з 19 по 23 – робота в комітетах, комісіях, фракціях, групах; тиждень з 26 по 30 січня – робота з виборцями. Першу сесію Верховної Ради VIII скликання завершити не 16 січня 2015 р., а 3 лютого 2015 р. в день відкриття другої сесії.

Проектом постанови також пропонується встановити, що пленарні засідання Верховної Ради скликаються в разі необхідності Головою Верховної Ради України.

Народні депутати підтримали пропозицію головуючого про продовження роботи, зокрема щоб у субботу, 27 грудня, працювати в комітетах, фракціях і групах, а в неділю, 28 грудня, провести пленарне засідання.

Верховна Рада 252 голосами прийняли проект постанови про внесення змін до Календарного плану проведення першої сесії Верховної Ради України VIII скликання (реєстр. № 1582) зі змінами і доповненнями.

Головуючий перед тим, як закрити засідання, звернувся до народних депутатів із проханням розпочати роботу в комітетах над законопроектом про Державний бюджет на 2015 рік і на цьому закрав пленарне засідання (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 24.12*).

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» щодо вдосконалення координації і контролю у сфері національної безпеки і оборони».

Законодавчим актом внесено зміни до Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України», згідно з якими «Рада національної

безпеки і оборони України відповідно до цього Закону своїм рішенням, що вводиться в дію указом Президента України, затверджує Регламент Ради національної безпеки і оборони України.

Порядок роботи Ради національної безпеки і оборони України встановлюється цим Законом та Регламентом Ради національної безпеки і оборони України».

Законом встановлено, що Рада національної безпеки і оборони України «розробляє та розглядає на своїх засіданнях питання, які, відповідно до Конституції та законів України, Стратегії національної безпеки України, Воєнної доктрини України, належать до сфери національної безпеки і оборони, та подає пропозиції Президентові України, приймає рішення щодо невідкладних заходів із розв'язання кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України», а також «координує виконання прийнятих Радою національної безпеки і оборони рішень, введених в дію указами Президента України, і здійснює поточний контроль діяльності органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони, подає Президентові України відповідні висновки та пропозиції»; «координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сферах протидії корупції, забезпечення громадської безпеки та боротьби зі злочинністю».

Законом також встановлено, що апарат Ради національної безпеки і оборони України є юридичною особою, а також встановлено, що «положення про апарат Ради національної безпеки і оборони України та його структура і затверджуються Президентом України за поданням секретаря Ради національної безпеки і оборони України».

Згідно із Законом, «рішення Ради національної безпеки і оборони України, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади».

Законом також розширено компетенцію РНБО іншими повноваженнями.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 1343 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 25.12).

Верховна Рада звернулася до міжнародних організацій та міжпарламентських асамблей щодо звільнення Н. Савченко. Відповідне рішення депутати прийняли у четвер, 25 грудня, 321 голосом.

11 грудня Рада прийняла аналогічне звернення до Федеральних Зборів Росії. Це звернення долучено до справи Н. Савченко російським судом. Також у тексті постанови міститься пункт щодо включення Н. Савченко до складу постійної делегації України в ПАРЄ. Звернення містить прізвища інших полонених українців, що перебувають у російських в'язницях (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 25.12).

У Верховій Раді створено сім міжфракційних депутатських об'єднань. Про це під час засідання парламенту сказав Голова Верховної

Ради В. Гройсман, передає кореспондент УНН.

За словами В. Гройсмана, відповідно до регламенту ВР в парламенті створено міжфракційне депутатське об'єднання «За Рівненщину».

Також спікер повідомив, про створення у ВР міжфракційного депутатського об'єднання «Європейська Черкащина». За його словами співголовами об'єднання обрано нардепів М. Томенка та О. Петренка.

«Відповідно до регламенту ВР повідомляю про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Коло». Головою об'єднання обрано народного депутата В. Кривенко», – повідомив спікер.

Також він поінформував, що у ВР створено міжфракційне депутатське об'єднання «За європейську Сумщину», головою якого обрано М. Лаврика, депутатське об'єднання «Солідарність правих сил» на чолі з нардепом А. Артемеко, а також об'єднання «Європейський Донбас» та «За майбутнє України» (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 25.12).*

Комітет з питань національної безпеки і оборони підтримує пропозиції Кабінету Міністрів щодо фінансування сектору національної безпеки й оборони в проекті закону про Державний бюджет України на 2015 рік.

Голова комітету С. Пашинський зазначив, що видатки на оборону в законопроекті «є вимушеним компромісом і відповідають потребам Збройних сил та інших структур».

С. Пашинський також зазначив, що в проекті Державного бюджету на наступний рік не передбачено збільшення видатків по жодній бюджетній програмі, крім як на оборону.

Голова комітету повідомив, що Кабінет Міністрів пропонує загалом виділити на безпеку й оборону держави понад 60 млрд грн і 6 млрд грн під державні гарантії на закупівлю озброєння і військової техніки.

Члени комітету розглянули й обговорили запропоновані урядом видатки на сектор безпеки та оборони.

Народні депутати під час виступів звернули увагу на відсутність видатків на розвиток у бюджеті спеціальних служб і пропонували врахувати це в законопроекті.

Під час засідання також зверталася увага на необхідність збільшення фінансування Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації.

Члени комітету ухвалили рішення підтримати запропоновані урядом видатки на оборону.

Комітет направив свої пропозиції та зауваження Комітету з питань бюджету для врахування в проекті закону про Державний бюджет України на 2015 рік (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 24.12).*

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування розглянув ряд організаційних питань.

Комітет ухвалив рішення щодо створення підкомітетів, визначення їх предметів відання, обрання голів і членів підкомітетів, розподілення обов'язків між першим заступником (заступниками) голови та секретарем комітету. Зокрема, у складі комітету створено шість підкомітетів з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою; регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності; адміністративних послуг, державних символів і нагород; місцевого самоврядування; державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії **(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 24.12).**

Голова Комітету у закордонних справах Г. Гонко провела зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Грузії в Україні М. Уклебою.

Під час зустрічі, яка відбулася на прохання Надзвичайного і Повноважного Посла Грузії в Україні, сторони обговорили перспективи співпраці, спрямовані на підтримку та розвиток українсько-грузинських, зокрема міжпарламентських, відносин.

Сторони визначили пріоритетні на сьогодні напрями двосторонніх відносин, підкреслили важливість подальшого їх поглиблення, а саме акцентували увагу на питаннях відновлення співробітництва в рамках «міжпарламентської групи дружби» між парламентами України й Грузії; координації дій щодо реалізації євроінтеграційних прагнень України й Грузії у відносинах з ЄС на двосторонньому та багатосторонньому рівнях і відзначили необхідність поглиблення співробітництва й координації дій у рамках Парламентської асамблеї Ради Європи, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, ГУАМ та інших у питаннях, що становлять взаємний інтерес.

Окрему увагу було приділено розвитку співпраці на шляху до інтеграції в європейські структури.

На завершення зустрічі посол Грузії в Україні запропонував провести в січні 2015 р. спільну зустріч за участі членів комітетів закордонних справ, членів відповідних міжпарламентських груп дружби й керівників делегацій у Раді Європи, ОБСЄ та НАТО обох країн, на якій обговорити істотні теми, що належать до добросусідських відносин **(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 24.12).**

Кабинет Міністрів зареєстрував в Верховній Раді законопроект № 1564 о мерах, направленных на содействие капитализации и реструктуризации банков.

Документом, инициированным А. Яценюком, предложено внести

изменения и в закон о Национальном банке.

В частности, предлагается законодательно легализовать для банковского регулятора возможность запрещать финучреждениям выдачу банковских депозитов, проведение переводов, расчетов и валютных операций.

В законопроекте говорится, что данная функция появится у регулятора, если он обнаружит признаки неустойчивого финансового состояния банковской системы, угрожающие ее стабильности, интересам вкладчиков и других кредиторов банков (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 24.12).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент П. Порошенко підписав указ, яким увів в дію Рішення Ради національної безпеки і оборони від 20 грудня «Про ресурсне забезпечення сектору безпеки і оборони України у 2015 році».

Зокрема, РНБО вирішила доручити Кабінету Міністрів на забезпечення національної безпеки й оборони України передбачити видатки в проекті закону «Про державний бюджет на 2015 рік» у розмірі понад 80 млрд грн, а також право уряду щодо надання державних гарантій в обсязі 6 млрд грн для закупівлі озброєння, військової техніки, матеріальних і технічних засобів.

Рішенням РНБО Кабінету Міністрів також доручено у місячний термін вжити заходів щодо укладення угод на виробництво речового майна для Збройних сил та інших військових формувань.

РНБО доручила Кабінету Міністрів передбачити в Держбюджеті на 2015 рік фінансування заходів з розроблення і впровадження нових технологій, створення нових виробничих потужностей для виробництва озброєння і військової техніки для потреб військовослужбовців.

Рада доручила Міністерству оборони невідкладно утворити міжвідомчу комісію зі стандартизації та уніфікації озброєнь і військової техніки, речового майна, інших видів матеріально-технічного забезпечення військових формувань та правоохоронних органів, а також вжити в тримісячний термін заходи щодо впровадження відповідного переліку стандартів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 24.12).

Президент П. Порошенко взяв участь у воєнно-економічних навчаннях «Концентрація-2014», які розпочалися в Центрі оперативного управління Генерального штабу ЗСУ.

Звертаючись до присутніх перед початком навчань, П. Порошенко зазначив, що воєнно-політична і воєнно-стратегічна ситуація довкола України залишається напруженою.

Він підкреслив, що події на Донбасі потребують адекватного реагування

та ряду заходів, спрямованих на вирішення завдань щодо захисту та відновлення суверенітету, територіальної цілісності України. Президент повідомив, що доручив залучити до цієї роботи органи державної влади усіх рівнів і механізми державного управління. «Кожен в умовах розв'язання активних наступальних дій проти нашої держави повинен знати своє місце, свої функції, своє завдання, не демонструвати розгубленість, а мати чіткий план дій. Це стосується як керівників органів державної влади, так і керівників обласних державних адміністрацій», – наголосив П. Порошенко.

Президент звернув увагу на те, що в попередні роки в Україні не приділялося належної уваги оборонному сектору, що призвело до критичного зниження рівня обороноздатності Української держави. «Не в останню чергу це й стало причиною порушення територіальної цілісності держави. Бо якби ми тоді мали такий рівень Збройних сил, такий рівень підготовки, такий рівень відновлення боєздатності, безумовно, ситуація розвивалася б по-іншому», – переконаний глава держави.

Він підкреслив, що нині ситуація докорінно змінилася – на оборону держави спрямовані максимальні ресурсні можливості. Зокрема, на останньому засіданні РНБО було ухвалено рішення щодо спрямування 5 % ВВП на цілі безпеки й оборони.

Воєнно-економічні навчання «Концентрація-2014» покликані виробити чіткий алгоритм злагоджених дій суб'єктів державного управління в організації та веденні оборони України, визначити чіткий зміст, обсяги, виконавців, порядок й терміни здійснення заходів щодо переведення національної економіки, органів державної влади, фінансових структур, підприємств оборонно-промислового комплексу і всієї системи забезпечення життєдіяльності населення на функціонування в умовах особливого періоду.

До участі в навчаннях залучені члени Ради національної безпеки і оборони, керівники центральних органів виконавчої влади, силових структур, голови обласних державних адміністрацій та обласні військові комісари. Навчання «Концентрація-2014» триватимуть два дні (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 23.12).*

Президент Украины П. Порошенко уволил 78 глав районных государственных администраций в 18 областях Украины. Соответствующие распоряжения опубликованы на сайте главы государства.

В Ивано-Франковской области П. Порошенко освободил 11 глав РГА, в Тернопольской, Ровенской, Львовской и Кировоградской – по семь глав РГА, в Полтавской, Черниговской и Херсонской – шесть, в Киевской и Хмельницкой – пять, в Винницкой – три, в Николаевской, Волынской и Черкасской – двух, в Харьковской, Сумской, Луганской и Житомирской – по одному.

Ранее П. Порошенко уволил трех губернаторов-«свободовцев». Президент освободил от занимаемых должностей председателя Полтавской

облгосадминистрации В. Бугайчука, Ровенской ОГА С. Рыбачка и Тернопольской ОГА О. Сиротюка (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 24.12).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив міністру енергетики та вугільної промисловості України В. Демчишину прискорити вирішення питання постачання електричної енергії та забезпечення електростанцій вугіллям.

На засіданні Кабінету Міністрів України в середу, 24 грудня, глава уряду нагадав, що давав декілька доручень міністру енергетики та вугільної промисловості щодо вирішення питання «як постачання електричної енергії, так і забезпечення вугіллям наших електростанцій».

А. Яценюк також наголосив, що уряд «демонополізував і повністю відкрив ринок для будь-яких компаній, які мають українську ліцензію щодо імпорту електричної енергії».

Глава уряду знову звернувся до В. Демчишина з вимогою прискорити вирішення цих питань.

Ситуація в енергосистемі залишається дуже складною, підкреслив А. Яценюк, а при зниженні температурного режиму «буде ще складніша, ніж сьогодні»: «Те, що зараз нас рятує – це температура. Якщо температурні режими підуть униз, – споживання вугілля зразу збільшиться і віялові відключення будуть масовані».

Протягом кількох місяців на енергетичному ринку введений надзвичайний стан, нагадав він і назвав кілька ключових проблем, які спричинюють віялові відключення електроенергії: «Перша ключова проблема – це російські терористи, які не дають можливості нам вивезти близько 3 млн т вугілля, накопиченого на українських шахтах на територіях, що тимчасово підконтрольні терористам. Також вони знищили низку вузлових пунктів залізниці, замінували вузлові пункти».

Позиція Кабінету Міністрів, за його словами, – «всі знаходяться в однакових умовах». За словами глави уряду, якщо немає світла в Україні, то це означає, що і на тих територіях, де тимчасово поки що орудують російські терористи, світла також не буде. Є світло в Україні, випустили вугілля, підписали перетоки по імпорту електричної енергії – значить, світло буде всюди. Простий і зрозумілий підхід» (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 24.12).

Коли йдеться про необхідність змін у країні, усі мають взяти на себе відповідальність.

«Кожен член уряду разом із тими політичними силами, які формували Кабінет Міністрів, несуть разом із коаліцією відповідальність за долю держави. Лідери політичних сил не мають права в сьогоднішніх умовах займатися популізмом і пробувати отримати дешеві політичні дивіденди», –

наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду України в середу, 24 грудня.

А. Яценюк нагадав, що 23 грудня Кабінет Міністрів уніс до парламенту пакет реформ, «які передбачають реформи в податковій, бюджетній, митній, фіскальній сферах, дерегуляцію, оподаткування великого бізнесу, зміни і оптимізацію підходів щодо соціальних видатків і реальне спрощення ведення бізнесу і зменшення навантаження на малий і середній бізнес».

Він підкреслив, що Верховна Рада прийняла до розгляду всі необхідні законодавчі акти: «Сподіваюсь, що парламент буде проявляти не політиканську, а державницьку позицію по відношенню до тих змін, які потрібні країні. З цими гаслами всі політичні сили йшли на вибори, і тепер настав час давати відповіді на дуже чіткі запитання, що таке реформи».

«Уряд дав своє бачення, і це бачення – перший крок, щоби 2015 р. принаймні став роком стабілізації. У кращому разі в 2016 р., якщо ми проведемо всі необхідні зміни – і не тільки приймемо закони, їх ще й виконувати потрібно, – то в 2016 р. у нас є перспектива до економічного зростання. Незважаючи на те, що 20 % української економіки втрачено», – сказав А. Яценюк.

Протягом найближчих декількох днів уряд буде працювати з парламентом над пакетом реформ, наголосив Прем'єр-міністр: «Нагадаю всім членам парламенту і всім фракціям коаліції – це коаліційний уряд. Кожна фракція представлена в цьому складі Кабінету Міністрів України. Кожен член уряду разом із тими політичними силами, які формували уряд, несуть відповідальність разом із коаліцією за долю держави. І лідери політичних сил не мають права в сьогоdnішніх умовах займатися популізмом і пробувати отримати дешеві політичні дивіденди.

Коли мова йде про необхідність змін в країні – це означає, що всі беруть на себе відповідальність. Ми як уряд України взяли на себе цю відповідальність. Ми запропонували чіткий план реформ, який потрібний країні».

За його словами, якби у політичних сил «було більше політичної волі, то план реформ був би глибший і радикальніший, на кшталт тих реформ, які були в Польщі, Латвії, Литві і Естонії»: «Але навіть перший пакет, який внесений урядом, вже викликав певний політичний супротив. За рейтинги бояться. Треба не про рейтинги думати, а про те, як дати можливість країні розвиватися, і не завтра і післязавтра, а на роки наперед. Поляки це зробили двадцять років тому, і тому сьогодні це одна з ключових європейських економік. Тому що вони не думали про завтра. Вони думали, що буде через рік і п'ять».

А. Яценюк звернувся до всіх лідерів політичних сил коаліції: «Блок П. Порошенка, партія “Батьківщина” Ю. Тимошенко, наші партнери з “Самопоміч” і Радикальна партія сформували коаліцію, проголосували за Програму дій уряду, делегували членів уряду, обіцяли народу України. Тепер залишилося виконати».

Глава уряду звернувся до членів парламенту, аби комітети Верховної

Ради запропонували ухвалити відразу в першому, другому читанні і в цілому ті законопроекти, щодо яких не буде розбіжностей (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 24.12).

А. Яценюк щодо радикальних змін: «Парламентська коаліція має знайти в собі мужність зробити те, що обіцяла під час виборів».

«Уряд готовий до найбільш радикальних змін. Сподіваємось, що новий парламент і нова коаліція також готова до цього», – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні Національної ради реформ у середу, 24 грудня.

А. Яценюк зазначив, що Президент України, під головуванням якого проходила Національна рада реформ, у своїй «Стратегії-2020» чітко визначив пріоритети і цілі, яких Україна повинна досягнути: «Чи реально досягнути цих цілей? Так, реально. Але для того щоби ми в стратегічній перспективі стали успішною країною, подали заявку на членство до Європейського Союзу і отримали його, треба пройти період доволі серйозних і складних змін.

Тактичні і стратегічні кроки, які необхідно провести в Україні, викладені в програмі Президента і Програмі діяльності уряду, яка була затверджена парламентською коаліцією».

Окремо глава уряду зазначив про необхідність реформи ідеології політичного класу: «Обрали новий парламент, є нова коаліція, новий коаліційний уряд. Це означає, що повинно бути все по-новому. І коли ми кажемо про реальні зміни в країні, то щоб завтра наступило позитивне, сьогодні треба зробити не зовсім популярні речі.

Сьогодні треба взяти на себе відповідальність і сказати, що ми можемо витратити тільки те, що заробляємо. Уже за останні чотири роки перебрали зовнішніх боргів 40 млрд дол. За 20 років менше взяли, ніж за чотири роки правління попереднього режиму. А нам сьогодні це обслуговувати».

Через військову агресію Україна несе, за його словами, неймовірні втрати, зокрема в економіці: «Але втрати людські взагалі ні з чим не порівняєш. Тому в такі моменти нація повинна єднатися, Президент, уряд і парламентська коаліція повинні брати на себе відповідальність, пояснювати і доводити, що це єдино правильний шлях, яким ми йдемо».

Він нагадав, що уряд уніс до парламенту «низку складних законів»: «Хтось каже, що це начебто закони, потрібні МВФ. МВФ взагалі нічого не потрібно – ці закони потрібні Україні, як і, власне кажучи, програма з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком і іншими міжнародними кредиторами.

У присутності Президента України я просив би, щоб уся парламентська коаліція знайшла в собі мужність зробити те, що обіцяли під час парламентських виборів. У нас коаліційний уряд, у нас спільна політична відповідальність перед країною.

Президент взяв на себе відповідальність, Прем'єр-міністр і коаліційний

уряд готові продовжувати цей курс і відповідати за кожну дію. І ми переконані, що парламент також продемонструє нову якість політичного класу в країні. Не еліти, адже раніше була еліта. А зараз повинен бути політичний клас, який працює на народ України».

Він наголосив на необхідності до кінця року ухвалити в парламенті «в першу чергу закони, які є основою для бюджетного законодавства: новий Податковий кодекс, новий закон про єдиний соціальний внесок, митне регулювання, новий Бюджетний кодекс, трансфертне ціноутворення щодо великих компаній і обов'язково – пакет оптимізації соціальних витрат» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 24.12).

Україна й Казахстан поглиблюватимуть двостороннє взаємовигідне співробітництво, яке може набути нового змісту при очікуваному вступі цієї країни до СОТ. Така думка була озвучена під час зустрічі міністра економічного розвитку і торгівлі України А. Абронавичуса з міністром у справах економічної інтеграції Республіки Казахстан Ж. Айтжановою.

А. Абронавичус відзначив успіхи Казахстану на шляху до членства в СОТ і зауважив, що Україна буде рада вітати нового члена СОТ.

Ж. Айтжанова наголосила на націленості Казахстану стати членом СОТ. Також міністр у справах економічної інтеграції акцентувала, що її країна зацікавлена у спільних українсько-казахстанських проектах, про що говорить недавня зустріч двох глав держав, які обговорювали перспективи співпраці в різних сферах.

«Ми маємо намір і далі реалізовувати спільні проекти і поглиблювати наші торгово-економічні відносини, тому що ми в Казахстані впевнені: наші економіки взаємодоповнюють одна одну. Ми зацікавлені в українських товарах, і думаю, ви також зацікавлені в тих товарах, які поставляємо ми», – сказала Ж. Айтжанова (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 24.12).

Мінагрополітики готове надати благодійну допомогу підрозділам СБУ, МНС, Міноборони та МВС, що перебувають у зоні АТО, а також мешканцям Луганської та Донецької областей. Про це йдеться у відповідних листах за підписом глави відомства О. Павленка.

Міністр повідомив керівників силових структур, а також голів Луганської та Донецької обласних державних адміністрацій про можливість забезпечення харчовими продуктами та здійснення координації з їх постачання. «Міністерство не може бути осторонь подій, що відбуваються в Україні. Підприємства АПК і надалі допомагатимуть продовольством тим, хто захищає країну чи перебуває у вкрай важких умовах у зоні АТО», – наголосив О. Павленко.

Водночас він попросив відповідальних керівників інформувати Мінагрополітики про потребу в обсягах харчових продуктів і можливості організації допомоги громадянам (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). –

2014. – 24.12).

Министр внутренних дел Украины А. Аваков анонсирует ликвидацию Государственной автоинспекции в Киеве и создание к весне 2015 г. вместо нее патрульной полицейской службы, после чего это новшество будет введено и в других городах государства.

«Скоро в Киеве ГАИ не будет. Будет новая полицейская патрульная служба. С новыми подходами, правилами, новыми людьми. Надеюсь, и с новым Вашим доверием. С 20 января 2015 г. начнем набор людей на обучение в новую патрульную службу Киева. Конкурсный отбор и тестирование, три месяца жесткого тренинга и обучения – снова тесты – и, когда, как полагаю, процентов 50 % пройдет все испытания – получим весной новую патрульную полицейскую службу в Киеве», – написал А. Аваков в своем Facebook.

Далее, ожидает министр, аналогичная реорганизация развернется в «больших и малых городах страны».

А. Аваков отмечает, что набор в создаваемую патрульную службу открыт для всех: военных, милиционеров, студентов и дипломированных специалистов – «главное принципиальный и доброжелательный настрой на новое качество».

А. Аваков также проинформировал, что подробности о создании новой структуры в составе МВД Украины будут озвучены на ближайшем брифинге в министерстве.

«Попрошу Э. Згуладзе (новоназначенная замминистра МВД. – Прим. ред.) подробно растолковать все, что мы задумали провести в этой чувствительнейшей сфере нашей работы», – написал министр (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 24.12).

З 1 квітня економічний ефект від перекриття податковою міліцією злочинних схем стає близько 14,6 млрд грн. Про це повідомив перший заступник голови Державної фіскальної служби В. Хоменко на брифінгу в Будинку уряду 23 грудня, розповідаючи про результати діяльності податкової міліції у 2014 р.

За словами В. Хоменка, чи не найважливіше, що вдалося зробити – відновити діалог з бізнесом. Також податківці змінили і критерії оцінки власної роботи, зосередивши зусилля не на кількісних, а на якісних показниках. «За цей рік на 30 % зменшена кількість кримінальних проваджень, – зазначив В. Хоменко. – Ми не займаємося дріб'язковими матеріалами, а всі свої зусилля направляємо на виявлення серйозних схем та оборудок в сфері тіньової економіки». При цьому пріоритетом роботи податкової міліції є забезпечення максимального відшкодування завданих державі збитків.

Зокрема, упереджено незаконного відшкодування ПДВ на 2 млрд грн.

Зловмисники в своїй жадобі збагачення іноді доходять до абсурду. Як розповів В. Хоменко, одна з фірм подала документи щодо нібито здійснення перевезень товарів, для яких потрібно потяг довжиною від Львова до Полтави, при цьому у фіктивного підприємства не було навіть офісу. Також податківцями зменшено фіктивного ПДВ за результатами ініційованих перевірок на суму 4,1 млрд грн.

Для забезпечення відшкодування завданих державі збитків було накладено арешт на майно на суму 1,3 млрд грн. Відшкодовано збитків у кримінальних провадженнях на суму 662,2 млн грн (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 23.12).

Корупція в Укрпошті при її колишньому директорові М. Паньківі досягла жахливого розмаху. Про це заявляють у керівництві Міністерства інфраструктури України, передає УНН з посиланням на «Главком».

«Масштаби зловживань просто вражають. Не знаю, який вердикт винесе суд, але пекло за такі речі гарантоване точно», – написав на своїй сторінці в Facebook заступник міністра В. Омелян.

Зловживаннями чиновників уже активно займаються правоохоронці. Тим часом місце перебування самого М. Паньківа на сьогодні не встановлено. Від коментарів колишній керівник також утримується. Висловлюється думка, що экс-директор міг спішно покинути межі України ще до оголошення йому звинувачень, адже йдеться про розкрадання державних коштів на десятки мільйонів гривень.

Формальною причиною звільнення М. Паньківа став контракт на закупівлю партії касових апаратів на загальну суму в 21 млн грн за вдвічі завищеною ціною. Однак у розслідуванні ЗМІ стверджується, що це лише верхівка айсберга. Справа в тому, що при колишньому директорові велика частина найбільш вигідних замовлень Укрпошти передавалася кур'єрській службі «Міст Експрес», де М. Паньків не так давно займав пост заступника голови правління (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*). – 2014. – 24.12).

ПОЛІТИКА

23 грудня партія «Батьківщина» провела громадське обговорення Держбюджету-2015. У обговоренні взяли участь лідер фракції Ю. Тимошенко, народні депутати та представники громадських організацій. Про це УНН повідомляє з посиланням на прес-службу партії.

Фракція «Батьківщини» подасть усі конструктивні пропозиції, внесені представниками громадськості до проекту Держбюджету-2015, під час його доопрацювання. Про це заявила лідер фракції Ю. Тимошенко під час громадського обговорення проекту державного бюджету на 2015 р. за участі

народних депутатів і представників громадських організацій.

Ю. Тимошенко повідомила, що в «Батьківщини» багато зауважень до бюджету і до бюджетонаповнюючих законопроектів, які подав уряд. «Ми не підтримуємо збереження старої бюджетної системи між місцевими і державним бюджетом: ніякої децентралізації у жодному законопроекті ми не знайшли, навпаки, закріплення власних доходів за місцевими бюджетами менше, ніж у минулому році. Якщо у минулому році ця сума становила 110 млрд грн, то у проекті Держбюджету-2015 – 104 млрд. Ну яка ж це децентралізація? Або: у загальному бюджеті країни в 2014 р. було близько 42 % по місцевим бюджетам по видаткам, а в 2015 р. – 40 %», – пояснила вона.

Ю. Тимошенко виступила проти підняття податків в умовах падіння економіки. «Це божевілля! Сьогодні завдання номер один – підняти економіку, а це означає зниження податків, повна дерегуляція та збільшення доходів громадян для збільшення купівельної спроможності. Наша команда буде пропонувати всі заходи, спрямовані на підняття і відродження економіки, підняття малого і середнього бізнесу», – підкреслила вона.

Ю. Тимошенко повідомила, що «Батьківщина» також наполягатиме на тому, щоб у проекті Держбюджету-2015 були відображені реальні макропоказники та реальний курс долара.

«Коли сьогодні в бюджеті ставлять вартість долара 17 грн, а ми всі розуміємо, що такої вартості вже немає і повернення в 2015 р. до 17 грн при тій політиці, яку ми бачимо – маловірогідне, то планувати держбюджет на завідомо нереалістичних макропоказниках – це непрофесійна робота», – сказала лідер «Батьківщини» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12; Сайт партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» (www.byut.com.ua). – 2014. – 24.12).

Нарден Блоку П. Порошенка М. Томенко заявив, що не можна ухвалити оптимальний бюджет під загрозою чергової відставки Прем'єра або спекулюючи на темі війни, передає УНН з посиланням на прес-службу політсили.

«Парламент уже втомився ухвалювати законопроекти з аргументами, що у разі їх неухвалення А. Яценюк знову піде у відставку, або ми в черговий раз програємо війну з Росією... Очевидно, що особливо при розгляді такого важливого документу, як Державний бюджет України, де йдеться про життя людей, їхні пенсії, заробітні плати, соціальні виплати тощо, в уряді повинні бути більш серйозні аргументи для схвалення його Верховною Радою, аніж чергові спекуляції війною чи погрози відставки», – переконаний М. Томенко.

Зокрема, він як голова парламентського Комітету з питань екологічної політики поінформував, що Комітет ухвалив рішення не підтримувати ідею радикального скорочення чорнобильських програм.

Також М. Томенко вважає, що неприпустимим є скорочення програм соціальної підтримки афганців, а також видатків на галузь освіти, науки,

культури та спорту.

На думку народного депутата, перед розглядом проекту держбюджету у Верховній Раді треба було його обговорювати з фахівцями, експертами, представниками громадських організацій, а не робити це після того, як бюджет уже переданий на розгляд парламенту. «Добре, що нам вдалося переконати уряд продовжити дискусію стосовно Держбюджету, а не ухвалювати його “всліпу” за один день», – зауважив М. Томенко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12).

Справу про заборону Компартії України повернули для подальшого розгляду в суді.

Київський апеляційний адміністративний суд скасував ухвалу Окружного адміністративного суду м. Київ про зупинення провадження у справі про заборону діяльності Комуністичної партії України та направив цю справу до суду першої інстанції для подальшого розгляду. Відповідна ухвала була прийнята при розгляді апеляційної скарги Мін'юсту та Укрдержреєстру.

Апеляційна скарга була подана на ухвалу суду першої інстанції від 5 листопада 2014 р., якою Окружний адмінсуд м. Київ зупинив провадження у цій справі. Підставою для такого рішення стали численні позови КПУ до Кабінету Міністрів України та Президента України.

Нагадаємо, 8 липня 2014 р. Міністерство юстиції України та Укрдержреєстр звернулися до Окружного адміністративного суду міста Києва з позовом про заборону на території України Комуністичної партії України.

Довідково.

Згідно із Законом України «Про політичні партії в Україні», ст. 5, утворення і діяльність політичних партій забороняється, якщо їхні програмні цілі або дії спрямовані на:

1. Ліквідацію незалежності України
2. Зміну конституційного ладу насильницьким шляхом
3. Порушення суверенітету і територіальної цілісності України.
4. Підрив безпеки держави.
5. Незаконне захоплення державної влади.

6. Пропаганду війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової чи релігійної ворожнечі (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2014. – 24.12).

Україна як суверенна держава має право самостійно приймати рішення щодо свого майбутнього. Про це заявив офіційний представник генсека ООН С. Дюжаррік, коментуючи рішення Верховної Ради з питання про відмову від позаблокового статусу країни, передає УНН з посиланням на «РИА “Новости”».

«Позиція генерального секретаря така: Україна, як будь-яка держава-член Організації, має суверенне право приймати рішення про своє майбутнє»,

– сказав С. Дюжаррік.

Нагадаємо, Верховна Рада України підтримала президентський законопроект про відмову України від позаблокового статусу. Напередодні під час першого засідання Верховної Ради восьмого скликання П. Порошенко заявив, що позаблоковість не дала гарантій безпеки Україні і від неї треба відмовитися. У НАТО наголошують, що позиція союзу залишається незмінною: Україна має право на вступ, коли Київ висловить бажання вступати і виконає необхідні умови, і «двері завжди залишаються відчиненими» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12).

В НАТО назвали условия вступления Украины в Альянс.

НАТО уважает решение Верховной Рады Украины отменить внеблоковый статус государства и подтверждает, что Украина может быть членом организации, если она этого попросит, выполнит стандарты и будет придерживаться необходимых принципов. Об этом в комментарии агентству УНИАН заявили в штаб-квартире НАТО.

«Мы уважаем решение украинского парламента. Украина является независимым и суверенным государством и только она принимает решения относительно собственной внешней политики. Как было решено на саммите в Бухаресте в 2008 г., наши двери открыты, и Украина станет членом НАТО, если она этого попросит, выполнит стандарты и будет придерживаться необходимых принципов», – сказали в Альянсе.

В Североатлантическом альянсе отметили, что в случае, если Украина решит подать заявку на членство, НАТО «будет оценивать ее готовность присоединиться к Альянсу таким же образом, как мы делаем с любым кандидатом» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 23.12).

Міністр закордонних справ України П. Клімкін у Twitter заявив, що скасування позаблоковості України є вибором на користь безпеки і свободи, передає УНН. «Розблокували позаблоковість. Це вибір українського народу. Це вибір на користь свободи і безпеки», – зазначив він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.12).

Міністр закордонних справ Росії С. Лавров заявив, що прийняття закону про позаблоковий статус України є контрпродуктивним і нагнітає конфронтацію, передає УНН з посиланням на «РИА «Новості»».

«Це контрпродуктивно, це тільки нагнітає конфронтацію, створює ілюзію, що шляхом прийняття таких законів можна врегулювати глибоку внутрішню кризу на Україні», – сказав С. Лавров.

«Набагато більш продуктивний шлях, осмислений шлях – почати,

нарешті, діалог з тією частиною власного народу, яку повністю проігнорували, коли здійснювали державний переворот. Немає іншого шляху. Лише конституційна реформа за участю всіх регіонів, усіх політичних сил України здатна задати правильний тон, і саме під цим зобов'язанням почати таку реформу підписалося українське керівництво ще в квітні цього року на зустрічі в Женеві», – додав він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12).

Прийняття Верховною Радою рішення про скасування позаблокового статусу є серйозною політичною помилкою. Це рішення посилює розкол України і веде до ескалації напруження в суспільстві. Таку думку висловив лідер громадського руху «Український вибір» В. Медведчук, передає УНН з посиланням на прес-службу політика.

«Сьогодні, коли головним завданням є збереження територіальної цілісності країни, збереження Донбасу як рівноправного регіону у складі України, прийняття такого закону не тільки не вирішує питання безпеки Української держави, а й посилює розкол у суспільстві», – зазначив В. Медведчук.

Лідер «Українського вибору» переконаний, що «спусковим гачком кризи на Південному Сході країни стало скасування Верховною Радою Закону України «Про засади державної мовної політики»». «Сьогодні таке ж непродумане, волюнтаристичне і популістське рішення парламенту стає загрозою для процесу мирного врегулювання на Сході України», – додав він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12).

Мінські переговори закінчилися без коментарів.

24 грудня в Мінську відбувся черговий раунд переговорів контактної групи з України. Про це повідомляє Інтерфакс-Білорусь.

Учасники переговорів залишили будівлю прийомів МЗС Білорусі, де проходили переговори, і роз'їхалися, не давши жодного коментаря ЗМІ. Переговори тривали за закритими дверима понад 5 годин.

Пізніше в МЗС Білорусі пояснили, що учасники тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання в Україні поки не готові повідомити, чи будуть продовжені переговори на мінському майданчику в п'ятницю 26 грудня.

В переговорах брали участь представниця ОБСЄ Х. Тальявіні, експрезидент Л. Кучма, посол Росії в Україні М. Зурабов, представники бойовиків Д. Пушилін та В. Дейнего.

Раніше не виключалося, що переговори продовжаться у п'ятницю (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 25.12).

25 декабря около тысячи человек пикетируют здание Верховной

Рады, сообщает Интерфакс-Украина.

Часть пикетирующих – представители системы образования. Они держат плакаты «Не уничтожайте педагогическую науку», «Не забирайте заработную плату ученых», «Без Академии педагогических наук нет школы будущего», «Науку – в приоритет государства» (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3460495-verkhovnuui-radu-pyketyruuit-okolo-tysiachy-chelovek>).

Еще одна группа митингующих выступает против приватизации „Укрспирта”, а украинские букмекеры требуют легализовать букмекерство. Говорят, что катализатором для их акции протеста стала недавняя идея нардепов сделать легальным игровой бизнес. По словам митингующих, в Украине этот бизнес находится в тени, от него есть прибыльные миллиарды и они хотят, чтобы они имели официальную работу, а деньги от букмекерского бизнеса шли не в частные руки, а в государственную казну.

Участники каждого из митингов скандируют свои лозунги. Между тем у ВР выстроен кордон из милиционеров (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 25.12).

Під стіни Комітету Верховної Ради з питань митної і податкової політики прийшла група активістів, які вимагали підвищити ставки акцизів на алкогольну продукцію, зокрема на слабоалкогольні вироби та пиво, передає кореспондент УНН.

Організаторами акції виступили представники громадської організації «За тверезу Україну». Вони переконані, що в Україні акцизний податок на алкоголь має бути встановлений на рівні європейського. Такі кроки, на їх думку, необхідні для зниження кількості дітей, які вживають алкоголь.

«Як показує світова практика, підвищення акцизів на алкоголь завжди сприяє тому, що підвищуються ціни на цю продукцію, а значить – діти не зможуть дозволити собі, зокрема, пиво. Тому ми вимагаємо, аби народні депутати посприяли підвищенню акцизів на алкоголь в Україні», – зазначила представниця громадської організації Ю. Солоха (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12).

Сразу несколько митингов собралось 25 декабря в Киеве под зданием КГГА. Об этом сообщает 112 Украина.

Так, у мэрии собираются владельцы МАФов, которые обещают, что на митинг прибудет более 5 тыс. человек. Предприниматели требуют отставки заместителя начальника департамента градостроительства и архитектуры А. Вавриша. Говорят, что если их требования не будут рассмотрены, они перекроют центральные улицы столицы и пойдут в АП, чтобы просить у Президента помощи в решении этих вопросов (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3460501-u-stolychnoi-meryu-sobralos-srazu-chetyre-mytynha>).

Также здесь собралось около 70 бюджетников. Они утверждают, что решением Киевсовета их заставляют пользоваться услугами „Ощадбанка”.

Также сюда пришли защитники Дома профсоюзов. Они требуют собрать комиссию, чтобы выяснить состояние здания и начать его восстановление.

Под администрацию также пришли представители 4-й казачьей сотни, которые пока не озвучивают свои требования (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 25.12).

24 грудня соратники колишнього лідера Народного руху В. Чорновола прийшли під будівлю Генеральної прокуратури – вимагати прозорого розслідування справи щодо загибелі В. Чорновола та доведення її до логічного завершення. Про це передає кореспондент УНН.

На мітингу зібралися понад півсотні прихильників Народного руху (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12).

В Харькове активисти, которые пытались прорваться на сессию горсовета, перекрыли движение перед зданием муниципалитета. Этому предшествовало несколько активных попыток прорваться через кордон милиции как с центрального, так и с бокового входов (<http://glavcom.ua/news/258452.html>).

Когда милиция оттесняла активистов от бокового входа, несколько женщин упали, одной из них, очень пожилой, вызвали «скорую помощь».

Нескольких активистов попытался провести на сессию депутат горсовета Д. Маринин, однако у него ничего не вышло. Депутат утверждает, что здание внутри охраняют «титушки» и люди в форме муниципальной охраны, которые отказываются предоставлять удостоверение.

Д. Маринин также рассказал, что, пользуясь отсутствием представителей общественности на сессии, городская власть пытается «проташить» ряд одиозных решений, в том числе о даче согласия на кредит для КП «Харьковводоканал» на 70 млн грн (*Главком* (<http://glavcom.ua>). – 2014. – 24.12).

ЕКОНОМІКА

«Нефтегаз Украины» перечислил «Газпрому» 1,65 млрд дол. в счет оплаты поставленных и неуплаченных ранее объемов газа. Об этом сообщает пресс-служба НАК.

«Таким образом, в соответствии с достигнутыми в Брюсселе договоренностями, “Нефтегаз” двумя траншами выплатил 3,1 млрд дол. для расчета за 11,5 млрд куб. м газа, поставленного “Газпромом” в ноябре –

декабре 2013 г. и апреле – июне 2014 г.», – сказано в сообщении.

В июне 2014 г., как известно, поставки российского газа были прекращены. Первый платеж в размере 1,45 млрд дол. был перечислен 4 ноября, что открыло возможность до конца текущего года закупать российский газ на условиях предоплаты.

5 декабря «Нефтегаз» перечислил «Газпрому» авансовый платеж в размере 378 млн дол. за поставки 1 млрд куб. м газа в декабре 2014 г.

Как сообщал «Минфин» ранее, министр энергетики РФ А. Новак заявил, что Россия готова предоставить скидку по газовому контракту с Украиной весной 2015 г., однако украинская сторона с такой просьбой еще не обращалась (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 24.12).

Национальный банк 23 декабря предоставил девяти банкам 831,5 млн грн рефинансирования для поддержания ликвидности. Об этом сообщает пресс-служба регулятора.

Все средства выданы по средневзвешенной процентной ставке 17,5 % годовых посредством постоянно действующей линии рефинансирования (кредиты овернайт).

Напомним, в понедельник НБУ рефинансировал банки на 810 млн грн.

Как сообщал «Минфин» ранее, Совет Нацбанка рекомендовал регулятору снизить рефинансирование банков и ввести антидевальвационную стратегию (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 23.12).

В Україні профінансовано майже 19,3 млрд грн пенсійних виплат грудня. Про це УНН повідомляє з посиланням на прес-службу Мінсоцполітики.

«Станом на 22 грудня 2014 р. профінансовано майже 19,3 млрд грн пенсійних виплат грудня», – ідеться в повідомленні.

Так, забезпечено фінансування пенсій поштовим відділенням до 24 грудня, установам банків – до 23 грудня включно.

Додамо, що 22 грудня Прем'єр А. Яценюк заявив, що уряд не має наміру підвищувати пенсійний вік і скасовувати стипендії.

Зазначимо, раніше повідомлялося, що в Міністерстві фінансів планують заощадити близько 4,3 млрд грн шляхом підвищення пенсійного віку чоловіків і жінок до 65 років. Також повідомлялося, що пропонується знизити розмір пенсії, призначеної за спеціальними законами з 70 до 60 % заробітної плати (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 24.12).

«Укрэнерго» назвало самые неэкономные регионы. Львовская, Донецкая, Запорожская, Киевская области и столица Киев оказались самыми

неекономними регіонами в плані споживання електричності. Вони перевищили свої ліміти на 6–15 %. Об цьому повідомила Національна компанія «Укренерго» в звіті про дисципліну споживання електричної енергії за три тижні грудня.

В цілому Україна за цей час потребила 10 млрд кВтч електроенергії. Середнє споживання потужності в час пік в грудні становило 21,4 ГВт. Порівняно з аналогічним періодом минулого року споживання електроенергії скоротилося на 8 %, а потужності – на 11 % (*Лівий берег (http://lb.ua). – 2014. – 24.12).*

Підприємства України впродовж січня – листопада поточного року виконали обсяг будівельних робіт на 44,2 млрд грн. Про це говорять дані Державної служби статистики України, передає УНН.

Зокрема, обсяг виконаних робіт у сфері будівництва житлових і нежитлових споруд становить 21,3 млрд грн. Вказаний показник не містить даних тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

Крім того, за даними статистики, найбільший обсяг будівельних робіт виконано в м. Києві – майже на 10 млрд грн.

Нагадаємо, найбільший столичний забудовник ПАТ «ХК “Київміськбуд”» за останні три роки збільшив обсяги будівництва житла на 32 %.

На сьогодні на стадії будівництва холдингу перебуває 50 житлових будинків із 13,6 тис. квартир, ряд паркінгів на 3125 машиномісць, фізкультурно-оздоровчий комплекс і навчальний заклад на 550 учнів (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2014. – 24.12).*

На вугільні шахти Львівсько-Волинського басейну не направляють вагони, щоб вивезти вугілля зі складів. Про це заявив керівник Незалежної профспілки гірників М. Волинець, передає радіо «Свобода».

«За відвантаженого вугілля не розраховуються і зараз на складах шахт держпідприємства “Львіввугілля” знаходиться 105 тис. т вугілля. Зараз навіть не подають вагони, щоб його вивезти», – повідомив М. Волинець. За його словами, це вугілля можна використовувати на електростанціях.

«На Заході України знаходиться дві електростанції, які працюють на газовій групі вугілля. Саме на такому вугіллі, яке видобувається у Львівсько-Волинському басейні», – заявив М. Волинець.

У Міністерстві енергетики та вугільної промисловості підтвердили, що на складах львівських шахт дійсно є вугілля, але його менше. «Наразі там 93 тис. т вугілля, за останні 11 місяців було вивезено 108,6 тис. т. Лише впродовж грудня вивезли 20,4 тис. т», – повідомили у прес-службі міністерства. – «Решта питань – це до “Укрзалізниці”».

Водночас у Міненерго нагадали, що вугілля газової групи підходить не для всіх українських електростанцій. Близько 47 % електроенергії, що

виробляється в Україні, генерують АЕС, решту виробляють ТЕС шляхом спалювання газу і вугілля, а також гідроелектростанції і «зелена» енергетика.

Брак природного газу й брак вугілля через захоплення сепаратистами частини Донбасу призвів до дефіциту електроенергії в Україні. Від початку грудня «Укренерго» застосовує графіки аварійних відімкнень електроенергії (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2014. – 24.12).

Україна відновила енергопостачання Криму в обмеженому режимі. Про це заявив самопроголошений глава міненерго АРК С. Єгоров, пише Прайм.

«Україна почала обмежені поставки електроенергії до Криму. Наскільки буде знижено обсяг електроперетока, сказати поки складно. Найближчим часом буде дана команда диспетчера “Укренерго” про входження Криму до обмеженого потоку, – сказав С. Єгоров. – Враховуючи ситуацію, що склалася, електропостачання Криму буде відновлено через 1,5–2 год».

Нагадаємо, Росія та Україна 22 грудня підписали контракт, що передбачає постачання окупованому Криму виробленої в Росії електроенергії через територію України.

Як повідомлялося, самопроголошена Республіка Крим може націоналізувати енергопостачальну компанію ДТЕК «Крименерго», яка входить у холдинг ДТЕК українського мільярдера Р. Ахметова (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2014. – 24.12).

Україна отримає від Світового банку кредит на електроенергетику.

378,43 млн дол. кредиту на поліпшення системи передачі та створення оптового ринку електроенергії отримає Україна від Світового банку. Відповідне рішення ухвалила рада директорів, передає УНН з посиланням на прес-службу банку.

Очікується, що кредит допоможе «Укренерго» підвищити надійність системи, знизити кількість віялових відключень і поліпшити роботу ринку.

Понад 48 млн дол. витратять на створення системи для передачі енергії, отриманої з альтернативних джерел, таких як вітряні та сонячні генератори. Ще 2,5 млн дол. підуть на інституційні реформи в профільному міністерстві українського Кабміну.

Нагадаємо, Світовий банк у 2014 р. схвалив кредити Україні в обсязі до 3,5 млрд дол., з них 2,5 млрд уже були виділені на різні проекти (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*. – 2014. – 24.12).

Світовий банк виділив 11 млн дол. на проведення модернізації енергогосподарства «Київводоканалу» з впровадженням енергозберігаючих технологій. Про це під час брифінгу повідомив генеральний директор ПАТ «АК “Київводоканал”» А. Білик, передає

кореспондент УНН.

За його словами, кошти вже виділені і проект реалізовується. «Потрібно півтора роки, щоб його реалізувати. Зокрема, за допомогою кредитних коштів проведемо реконструкцію Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій з впровадженням енергозберігаючого обладнання і частотного регулювання з водозабірних споруд, реконструкцію енергогосподарства водопровідної насосної станції “Крутогірна” із заміною електрообладнання, а також реалізуємо єдиний проект – комплексну реконструкцію 20 підвищувальних насосних станцій. Частотне регулювання, яке встановимо у насоси, дасть можливість знизити на 20–30 % затрати електроенергії», – наголосив А. Білик, додавши, що освоєння коштів буде відбуватися на основі тендерних процедур відповідно до вимог Світового банку.

«Завдяки реалізації проекту “Київводоканал” скоротить споживання електричної енергії приблизно на 60–80 мегаватт на добу, що складає 6 % від загального споживання водоканалу. Тож споживач платитиме за воду і водовідведення ту плату, яка враховує лише затрати собівартості, тобто “Київводоканал” довгий час зможе утриматися від підвищення тарифів для населення», – підсумував А. Білик (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 23.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Рада НБУ визнала політику Нацбанку загрозовою для цінової стабільності. Про це йдеться у рішенні Ради Національного банку № 30 від 17 грудня 2014 р.

Як зазначається, здійснення грошово-кредитної політики у січні – жовтні не повною мірою відповідало положенням Основних засад грошово-кредитної політики на 2014 р.

«Забезпечення стабільності національної валюти, як основної мети грошово-кредитної політики, знаходиться під загрозою, більшість визначених Основними засадами завдань не виконуються або виконуються неналежним чином», – ідеться в документі.

Рада Національного банку відмічає, що економічна ситуація в країні залишається надзвичайно складною – динаміка переважної більшості показників економічного та соціального розвитку України продовжує демонструвати тенденції до погіршення.

«Несвоєчасні дії Національного банку на валютному ринку, з одного боку, не дали змоги суттєво обмежити темпи девальвації, з іншого – призвели до скорочення міжнародних резервів з початку року на 51,2 %, або на 10,4 млрд дол. Станом на 1 грудня 2014 р. вони становили 10,0 млрд дол.», –

зазначається у рішенні Ради НБУ (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2014. – 23.12).

Агентство S&P знизил рейтинги українських міст Києва та Івано-Франківська до «ССС-» з «ССС» з «негативним» прогнозом. Про це йдеться в повідомленні агентства, передає УНН з посиланням на ТАСС.

Нагадаємо, агентство S&P знизил рейтинги українських міст Дніпропетровська та Львова до «ССС-» з «ССС» з «негативним» прогнозом. Про це йдеться в повідомленні агентства.

Раніше стало відомо, що Standard & Poor's знизил довгостроковий рейтинг України за зобов'язаннями в іноземній валюті з рівня «ССС» до «ССС-».

Прогноз за рейтингом змінений зі «стабільного» на «негативний».

Нагадаємо, на початку грудня S&P підтвердил рейтинг Києва на рівні «ССС» зі стабільним прогнозом (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*). – 2014. – 24.12).

Уровень безработицы в Украине, определенный по методологии Международной организации труда (МОТ), в январе – сентябре текущего года составил 9,3 % от общего количества экономически активного населения трудоспособного возраста. В то же время по итогам девяти месяцев прошлого года этот показатель составлял 7,7 %.

Как сообщила в отчете Государственная служба статистики, данные приведены без учета показателя незанятого населения аннексированного Россией полуострова Крым и Севастополя, а данные по Донецкой и Луганской областях могут быть уточнены.

Согласно отчету, в абсолютных цифрах количество безработных граждан трудоспособного возраста составляет 1,78 млн человек против 1,49 млн человек, зафиксированных годом ранее.

Госстат также сообщил, что уровень безработицы по методологии МОТ в Украине за три квартала 2014 г. среди мужчин возрос больше, чем среди женщин. Так, уровень безработицы среди мужского населения возрос до 10,8 % против 8,4 % за девять месяцев 2013 г., а среди женского – до 7,5 с 6,9 %. Также отмечается, что уровень безработицы выше в сельской местности – 9,6 против 9,2 % в городах.

Как сообщалось, согласно методологии отечественной статистики, уровень безработицы в Украине в ноябре составил 1,7 % к общему количеству трудоспособного населения. В октябре этот показатель составлял 1,5 % (*Finance.ua (http://news.finance.ua)*). – 2014. – 24.12).

Из-за дефицита угля в Украине отключены 18 блоков ТЭС, но дисбаланс мощности энергосистемы значительно уменьшился.

Диспетчер объединенной энергосистемы (ОЭС) Украины НЭК «Укрэнерго» 23 декабря ввел графики аварийных отключений на 1,946 ГВт, что соответствует дисбалансу мощности в ОЭС.

«С утра вторника ограничения мощности были введены на уровне 2,116 ГВт, однако в 8:20 НЭК дал команду на применение графиков аварийных отключений на 1,946 ГВт», – отметили в компании.

Дисбаланс между производством и потреблением электроэнергии возник вследствие отключения по аварийным заявкам 29 блоков электростанций, из которых 18 отключены из-за низких запасов угля, а также из-за недостаточности гидроресурсов для ГЭС.

Напомним, накануне, 22 декабря, «Укрэнерго» вводил графики аварийных отключений на 5,2 ГВт.

Также, как сообщили 22 декабря в Минэнерго, Трипольская ТЭС под Киевом полностью остановила работу на угле (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 23.12).

Дефицит Пенсионного фонда Украины в 2015 г. составит 90 млрд грн, сообщил министр социальной политики П. Розенко.

«В следующем году бюджетная дотация Пенсионного фонда Украины составит 90 млрд грн», – сказал он, выступая с парламентской трибуны во вторник в Киеве.

Министр отметил, что эти средства необходимы только для сохранения размера пенсий и их своевременной выплаты. «Любое, даже самое незначительное, увеличение пенсий сразу приведет к автоматическому увеличению бюджета Пенсионного фонда», – добавил П. Розенко (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 24.12).

Міжнародне рейтингове агентство Moody's знизило рейтинг «Газпрому» в іноземній валюті до Ваа2 з Ваа1 з негативним прогнозом. Про це йдеться в повідомленні агентства, пише «Лента.ру».

Як зазначається, найближчим часом можливе пониження рейтингів ще 45 російських компаній. Зокрема, до списку на перегляд рейтингу потрапили такі компанії, як «Башнефть», «Газпром нафта», «ЛУКойл», НОВАТЕК, «Роснефть», РЖД, АЛРОСА, «Металоінвест», Nord Gold, «Норільський нікель», «Распадська», СУЕК, «Мегафон», МТС, а також 16 російських банків.

Наголошується, що зниження рейтингу спричинене різким і швидким погіршенням операційного середовища в Росії і підвищенням ризику тривалішої та гострішої економічної кризи. Також наголошується, що російські фінансові інститути відчувають тиск у середньостроковій перспективі на вартість фондування, якість активів і прибутковість.

Moody's очікує, що дія західних санкцій призведе до затяжного падіння російської економіки.

Згідно з оновленим прогнозом експертів агентства, 2015 р. економіка Росії скоротиться на 5,5 %, в 2016 р. – на 3 % (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 24.12).

Економіка США в III кварталі 2014 г. продемонструвала рекордні темпи росту за последние 10 лет, пишет «Зеркало недели».

Економіка прибавила 5 %, тем самым превысив первоначальные ожидания.

Министерство торговли улучшило оценку роста американского ВВП в июле – сентябре с 3,9 до 5,0 %.

Эксперты министерства торговли постоянно вносят поправки в оценки ВВП по мере получения все более полных данных.

В этом случае укреплению роста способствовало увеличение потребительских расходов и производственных инвестиций.

В 2013 г. ВВП США составил 16,8 трлн дол. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 24.12).